

www.musavat.com

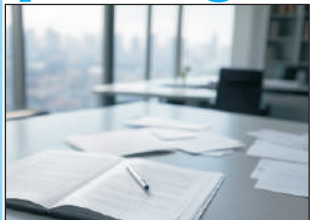
MUSAVAT

Xəbər
Bir gün Bakıda
nəqliyyat
pulsuz
olacaq
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 25 aprel 2025-ci il Cümə № 70 (8680) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Konstitusiya dəyişikliyi yenidən gündəmdə

Referendum
olsa, bu
maddə
dəyişməyəcək

yazısı səh.7-də

İlham Əliyev Çin telekanalına müsahibə verdi

yazısı səh.6-da

Təyyarəmizin vurulmasının dördüncü ayı

yazısı səh.7-də

ŞƏT-ə üzvlüyümüz payıza qaldı

yazısı səh.6-da

Bakının strateji tərəfdaşları sirasında ABŞ niyə yoxdur?

yazısı səh.8-də

Hökumət Əliyevanı təhqir edən qadın həbs olundu

yazısı səh.3-də

ABŞ-la Paşinyan razılaşdı - AƏŞ əvəzinə hakimiyyət...

yazısı səh.4-də

Mədət Quliyev niyə istefa verib?

yazısı səh.3-də

Ölkəmizdə nə qədər işsiz var?

yazısı səh.14-də

Yağın artan qiyməti cibləri "əridir"

yazısı səh.10-da

Ərdoğanın anonsu: Azərbaycan da hazırlıq içində

yazısı səh.11-də

"Toplum TV" işi üzrə məhkəmə başladı

yazısı səh.12-də

Azərbaycana qarşı hərbi əməliyyatlar başlayır?

yazısı səh.11-də

NETANYAHUNUN BAKI SƏFƏRİ VƏ "İBRAHİM SAZİSLƏRİ" İDDİASI

Azərbaycan Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiyada yeni təhlükəsizlik arxitekturasının açar oyunçularından birinə çevrilir - yəhudi baş nazirin gəlişindən gözləntilər...

yazısı səh.9-da

Milli Şüranın əfv fərmanına kölgə salmaq cəhdi

Meriyanın "yox" dediyi mitinq qərarına YAP-dan və hüquq müdafiəçisindən reaksiya

yazısı səh.3-də

**Kallas bu gün
gəlir: Aİ-nin
sərhəd
kəşfiyyatçıları
evə qayıdır?**

yazısı səh.5-də

**Ramiz
Mehdiyev
qızının
bankında şok
soyğun**

yazısı səh.12-də

**Səyyad Aran
parlamentdəki
qalmaqallı
çıxışından
danışdı**

yazısı səh.13-də

Prezidentin müsahibəsində diqqətçəkən detallar

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Pekində CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibə verib.

Modern.az xəbər verir ki, müsahibə zamanı çəkilən kadrlarda Prezidentin əyləşdiyi kreslonun yanında yerləşdirilmiş masa üzərindəki çay, su və limon sosial şəbəkələrdə geniş marağa səbəb olub.

Diqqətçəkən məqam isə suyun işğaldan azad edilmiş Kəlbəcər rayonunda istehsal olunan "İstisu" brendinə aid olmasıdır.

Bundan əlavə, çayın Azərbaycan mədəniyyətinə xas olaraq armudu stəkanda təqdim edilməsi və limonun bütöv halda masada yerləşdirilməsi izləyicilər tərəfindən simvolik jest kimi qiymətləndirilib.

Bu detallar ölkənin suverenliyinin və mədəni irsinin nümayişi kimi dəyərləndirilib.

Müşahidəçilər belə simvolların beynəlxalq görüşlərdə Azərbaycanın milli kimliyinin təbliğində əhəmiyyətli rol oynadığını bildirirlər. Müsahibənin təkcə məzmunu deyil, vizual detalları da ictimai rəydə müsbət qarşılanıb.

Orta məktəblərdə kağız jurnallar ləğv olunur

Sentyabr ayından etibarən kağız jurnalların istifadəsi dayandırılacaq. Bunu MÜTDA-nın Keyfiyyətə nəzarət və monitorinq sektorunun müdiri Fidan Nəcəfova deyib.

O qeyd edib ki, hazırda 426 məktəb elektron jurnal-dan istifadəyə keçib. "Rəqəmsallaşdırmanın əsas məqsədi kağız daşıyıcılardan istifadəni ləğv etməkdir. "Rəqəmsal məktəb" platforması gözlənilən effekti versə, sentyabr ayından kağız jurnalların istifadəsi dayandırılacaq", - o əlavə edib.

Əvəz Zeynallının müayinəsinə qərar verildi

"Xural" internet televiziya-sının həbsdə olan rəhbəri Əvəz Zeynallının xəstəliyi ilə bağlı cəzasının qalan hissəsindən azad olunması ilə bağlı məhkəməyə etdiyi müraciətə baxılıb.

Musavat.com xəbər verir ki, vəsatətə baxmaq üçün Nizami Rayon Məhkəməsində hakim Nigar Qədirlinin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə Əvəz Zeynallı iştirak etməyib.

O, məhkəməyə saxlanıldığı cəzaçəkmə müəssisəsindən onlayn qoşulub. Əvəz Zeynallı vəkllərinin vəsatətini dəstəkləyərək qısa şəkildə münasibət bildirib. Deyib ki, səhhəti ağırdır: "Düşünülür ki, hazırda hər saatin, hər günün ciddi bir hökmü var". Prosesdə Əvəz Zeynallının vəklləri Rəşad Vəqifovlu və Fəxrəddin Mehdiyev iştirak ediblər. Vəkillər məhkəməyə Milli Onkologiya Mərkəzinin və Ədliyyə Nazirliyinin Tibb Baş İdarəsi həkimlərinin təqdim etdiyi sənədləri təqdim ediblər.

Hakim müraciəti dinlədikdən sonra bildirib ki, Əvəz Zeynallının xəstəliyinin tibbi şəhadətləndirilməsi vacibdir. Bununla əlaqədar müşavirəyə gedən hakim Əvəz Zeynallının Ədliyyə Nazirliyinin Mülkiyyə Müəssisəsinə köçürülüb orada tibbi şəhadətləndirilməsi barədə qərarını elan edib.

Qərara əsasən, Əvəz Zeynallının tibbi ekspertizadan keçirilməsi üçün 1 ay vaxt verilib. Əvəz Zeynallının xəstəliyi ilə əlaqədar azadlığa buraxılması barədə müraciətə müvafiq şəhadətnamə verildəndən sonra baxılacaq.

Spiker Roma Papasının dəfninə gedir

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova 25-26 aprel tarixlərində Vatikanə səfər edəcək.

APA-nın əldə etdiyi xəbərə görə, parlament sədrinin səfərinin məqsədi Müqəddəs Taxt-Tacın başçısı, görkəmli din xadimi Roma Papası Zati-müqəddəsləri Fransisk Həzrətlərinin dəfn mərasimində iştirak etməkdir.

"Roma Papasının dəfnində iştirak edib-etməyəcəyimi

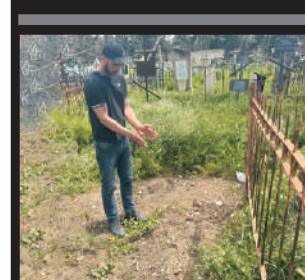
bilmirəm. Ola bilər, iştirak edim". Bu sözləri APA-ya Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə deyib. "Biz Roma Papası üçün dua oxuyub, onun ruhunu yad edirik. Papanın müsəlmanlara, azərbaycanlılara, Azərbaycan rəhbərliyinə olan münasibəti çox yüksək idi. Onun bütün dinlərə münasibəti yaxşı idi. Papa Fransisk çox böyük şəxsiyyət idi. O bütün dünyada

sülhü, qardaşlığı istəyən insan olub. Məni Vatikanə dəvət etmişdi. Bəhreyyədə, Qazaxıstanda və digər yerlərdə də görüş keçirmişik. Ümid edirəm, yeni seçilən Papa da gələcəkdə Fransiskin təməlini qoyduğu dostluq münasibətlərini davam etdirəcək", - Şeyxülislam qeyd edib.

Qeyd edək ki, Roma Papası Fransisk aprelin 21-də 89 yaşında uzun sürən xəstəlikdən sonra vəfat edib.

ATƏT-in baş katibi Azərbaycana gəlir

ATƏT-in Baş katibi Firdun Sinirlioglu Azərbaycana səfər edəcək. "Report" xəbər verir ki, səfər aprelin 25-də olacaq. Xatırladaq ki, bundan əvvəl ATƏT-in Baş katibi Ermənistan və Gürcüstanda səfərdə olub.

Qəbirlərdən qızıl dişlər oğurlayan şəxs saxlanıldı

Qəbirlərdən qızıl dişlər oğurlayan şəxs saxlanılıb. Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən paytaxt ərazisində yerləşən qəbiristanlıqların birində qəbirləri talayan 39 yaşlı Elvin Abbasov saxlanılıb.

Qəbiristanlıqda çalışan E.Abbasov qəbirləri qazaraq qızıl dişləri oğurlamaqda şübhəli bilinir. O, daha sonra oğurladığı qızıl dişləri paytaxtda yerləşən mağazalardan birinə sataraq maddi qazanc əldə edib.

Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb, araşdırmalar davam etdirilir.

Mərkəzi Bankın sədr iqtisadçı ekspertlərlə görüşüb

"Azərbaycanda cəmi 150 min vətəndaşın banklarda əmanət hesabı var. Nə Mərkəzi Bank (MB), nə də hökumət yaxın-orta vədədə manatın məzənnəsinin dəyişməsinə istəmir, inzibati-sabit məzənnə rejimini saxlamağı düşünür".

"AzPolitika" xəbər verir ki, bu barədə Mərkəzi Bankın sədri Taleh Kazimov dünən müstəqil iqtisadçı ekspertlərlə görüşü zamanı deyib.

Görüşdə iştirak edən iqtisadçı Natiq Cəfərli müzakirələrin səmərəli keçdiyini vurğulayıb.

Bank hesablarının belə az olmasını şərh edən N.Cəfərli bildirib ki, bu, ölkəmiz üçün çox kiçik rəqəmdir, amma bu nəticədir: "Səbəblər bank sektoruna güvənin hələ tam təsis olunmaması, gizli iqtisadiyyatın miqyasının böyük olması və insanların rəsmi rəqəmlərin yaxşı göstərilməsinə rəğmən daha kasıb olmasındır".

Görüşdə T.Kazimov bildirib ki, Mərkəzi Bank inzibati alətlərdən istifadə etmək istəmir, salahyyətləri çərçivəsində iqtisadi alətlərə üstünlük verir.

N.Cəfərli həftəlik valyuta satışı ilə bağlı nəticələrin daha nə üçün açıqlanmadığını soruşub. MB sədri deyib ki, hər ay nə qədər valyuta satıldığı, 1 il ərzində Neft Fondunun nə qədər dollar satacağı da öncədən bilinir, bu həcm dəyişmir. Bunun kifayət qədər arqumentli əsas saydığını deyən N.Cəfərli hərracın nəticələri ilə bağlı həftəlik ümumi məlumat verilməsinə təklif edib.

Ehtiyatdan çağırılan hərbiçilərə təlimlər keçirilir

Müdafiə Nazirliyi illik hazırlıq planına əsasən, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti ilə birgə keçirilən tədbirlər haqda məlumat yayıb.

Məşğələlər zamanı hərbi vəzifəli bölmələrimizin silahlanmasında olan atıcı silahların natamam sökülüb-yığılması üzrə praktiki vərdişlərini sınaqıblar, həmçinin fərdi kimyəvi mühafizə vasitələrindən istifadə qaydalarını öyrəniblər.

Hərbi vəzifəliylə maarifləndirici söhbətlər aparıldıqdan və təhlükəsizlik qaydaları çatdırıldıqdan sonra onlar müxtəlif atıcı silahlardan praktiki atış çalışmalarını müvəffəqiyyətlə icra ediblər.

Plana uyğun olaraq, təlim iştirakçılarının döyüş hazırlığı səviyyəsinin, bilik və bacarıqlarının artırılması, praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi, eləcə də ordumuzun arsenalına yeni daxil edilmiş silahlarla tanış olmaq, onların döyüş tətbiqini öyrənmək məqsədilə keçirilən təlim toplanışı davam edir.

Universitetlərə qəbul planı artırılacaq?

Qəbul planı DİM-ə təqdim olunan kimi Nazirlər Kabinetinə məlumat verilir. Bunu Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə deyib.

O bildirib ki, hazırda ali təhsil müəssisələrinə qəbul planı hələ təqdim olunmayıb: "Hazırda yalnız kolleclərə qəbul üzrə plan yerlərinin sayı DİM-in əlində mövcuddur. Bu göstəricilərə əsasən isə kolleclərə qəbul planında elə də böyük dəyişiklik müşahidə olunmur".

AZAL iki kurort şəhərinə uçuşlara başlayır

Azərbaycanın milli aviadaşıyıcısı AZAL yay uçuş cədvəli çərçivəsində sərnəşinlərə daha geniş səyahət imkanları təqdim etməyə davam edir. Aviaşirkət 28 aprel tarixindən Tivat, mayın 2-dən isə Batumiyə muntəzəm uçuşlar yerinə yetirəcək.

"Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, bu populyar kurort şəhərlərinə reyslər həftədə iki dəfə həyata keçiriləcək: Monteneqronun Tivat şəhərinə - bazar ertəsi və cümə axşamı, Gürcüstanın Batumi şəhərinə isə cümə və bazar günləri.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti (BŞİH) AXCP və Milli Şuranın aprel 27-də "Siyasi məhbuslara azadlıq!" tələbi ilə "Məhsul" stadionunda mitinq keçirməklə bağlı müraciətinə cavab verib. Meriya mitinqin keçirilməsini məqsəduyğun hesab etməyib.

Bəllidir ki, Prezident yanında Əfv Məsələləri Komissiyasının iclasları keçirilir. Ümumilikdə, Əfv Məsələləri Komissiyasının 2025-ci il üzrə altı iclası olub və 600-dən çox müraciətə baxılıb. Komissiyanın üzvü Əliməmməd Nuriyevin "Trend"ə verdiyi məlumata görə, aprel 23-də komissiyanın bu il üçün 6-cı iclası baş tutub. Onun məlumatına görə, iclasda 100-dən çox müraciətə baxılıb. Bildirilib ki, komissiyanın iclaslarının nəzərdə tutulan əfvlə bağlı keçirildiyi bildirilir.

İndiyədək Azərbaycanda 70 əfv sərəncamı və 12 amnistiya aktı imzalanıb. Sözügedən humanist addımların nəticəsində minlərlə şəxs azadlığa qovuşub.

Ən böyük əfv sərəncamı isə 2023-cü ildə olub. Belə ki, Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə imzalanan bu əfv sərəncamı müstəqil Azərbaycan tarixində ən böyük əfv aktıdır. Sərəncama əsasən, 801 məhkum əfv olunub, onlardan 463 şəxs

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsi sədrinin müavini Hikmət Babaoğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, "siyasi məhbus" termininin özü beynəlxalq hüquqda təsdiqini tapmamış və yaxud mübahisə doğuran bir termdir: "Üstəlik də Azərbaycanda siyasi məhbus olmadığı halda "Siyasi məhbuslara azadlıq!" şüarının səsləndirilməsi cəhdlərinin olması özü-özlüyündə bir siyasi manipulyasiyadır. Azərbaycanda heç vaxt olmadığı qədər möhkəm həmrəylik var. Azərbaycan xalqı ən müxtəlif siyasi dünya görüşünü mənimsəmiş fərdləri ilə birlikdə əldə etdiyimiz zəfərin təntənəsini yaşayır, güclü dövlətimizin təntənəsini yaşayır, güclü xarici siyasətimizin Azərbaycana vəd etdiyi perspektivləri görür, bundan qürur hissi keçirir. Belə olduğu halda, əlbəttə ki, regionda sülh istəməyən mərkəzlər Azərbaycan dövlətini gücsüzləşdirmək

Milli Şuranın əfv fərmanına kölgə salmaq cəhdi

Meriyanın "yox" dediyi mitinq qərarına YAP-dan və hüquq müdafiəçisindən reaksiya

"Sual olunur: onların qeyd etdikləri dövrədən öncə mitinqlər olanda niyə müsbət qiymətləndirmirdilər? Axı o zaman da başqa bəhanələrlə ölkədə guya söz azadlığının, sərbəst toplaşmaq azadlığının pozulduğu təbliğatını aparırdılar. İkincisi, mitinqlər keçirəndə nə dəyişmişdi? Keçirdikləri mitinqlərə gələn insanların sayı çox cüzi olurdu. Ancaq onlar mitinqdən öncə təbliğat aparırdılar ki, ölkədə çox böyük narazılar kütləsi var. Mitinqlər isə onların bu tezisinin

qabardır. İndi isə yenə AXCP və Milli Şura həmişəki yanlış taktikani seçiblər. Prezidentin əfv fərmanı imzalayacağı gözlənilir, Milli Şura və AXCP isə "siyasi məhbuslar" bəhanəsi ilə mitinq keçirmək istəyir. Bir halda ki, əfv olacaq, əfv tələbi ilə mitinq keçirilməsinə nə ehtiyac var? Deməli, əslində məqsədləri heç də hansısa məhbusun azadlığa buraxılmasına nail olmaq yox, "siyasi məhbus" adı altında siyasi məqsədlərini həyata keçirməkdir".

Hökumə Əliyevanı təhqir edən qadın həbs olundu

Milli Qəhrəman Hökumə Əliyevanı təhqir edən qadın həbs edilib. Ötən həftə A.Həsənova adlı qadın (ad şərtidir - red.) sosial şəbəkə hesabında Aktau yaxınlığında Azərbaycana məxsus təyyarənin qəzaya uğraması nəticəsində həlak olan Hökumə Əliyevanın ünvanına təhqiramiz sözlər yazıb.

Qadının sözləri ictimaiyyət arasında kəskin narazılığa səbəb olub. Hökumə Əliyevanın həyat yoldaşı Etibar Əliyev məsələ ilə əlaqədar hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edib. O bildirib ki, qadın həyat yoldaşı barəsində qeyri-etik, təhqiramiz ifadələr işlədib.

A.Həsənova polis tərəfindən aşkarlanıb və inzibati qaydada tutularaq polis şöbəsinə getirilib. Xanım etdiyi əməli etiraf edib.

O, İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 388-1.1.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulan inzibati xətanı törətməkdə təqsirli bilinib və haqqında 10 gün həbs qərarı verilib.

Mədət Quliyev niyə istefa verib?

Azərbaycan Velosiped Federasiyasının Prezidenti Mədət Quliyev postundan ayrılıb. Qurumun baş katibi Elnarə Musayeva AZƏRTAC-a bildirib ki, M. Quliyev Təhlükəsizlik Şurası katibinin müavini vəzifəsindəki işləri ilə əlaqədar bu qərarı verib. Elnarə Musayeva yaxın günlərdə federasiya prezidentliyi üçün yeni seçkilərin olacağını söyləyib.

Qeyd edək ki, Mədət Quliyev 2021-ci ilin noyabr ayından bu vəzifəni yerinə yetirirdi.

Maraqlıdır, bəs Mədət Quliyevi kim əvəz edəcək?

Manset.az xəbər verir ki, Mədət Quliyevi Velosiped Federasiyasının Baş katibi Elnarə Musayeva əvəz edir. Elnarə Musayeva faktı sayta təsdiqləyib: "Bütün federasiyalarda olduğu kimi, bizim federasiyada da işlər əvvəlki qaydada davam edir. Bu məlumat hələ təzə yayıldığı üçün biz öz işimizi əvvəlki kimi davam etdiririk. Təbii ki, federasiya prezidenti gələcə-gündüz işlərə birbaşa nəzarət etmir. İşlərin idarə olunmasını mən həyata keçirirəm. İş rejimi necə idisə, eyni qaydada davam edir".

azadlıqdan məhrum etmə cəzasından, 220 şəxs azadlıqdan məhrum etmə cəzasının çəkilməmiş hissəsinin yarısından, 118 nəfər azadlıqdan məhrum etmə ilə bağlı olmayan digər cəzalardan (azadlığın məhdudlaşdırılması, islah işləri, cərimə cəzaları və cəzaya şərti məhkum edilmiş şəxslər) azad edilib.

Sonuncu əfv sərəncamı isə ötən ilin may ayında imzalanıb. Sərəncamla 154 nəfər əfv edilib, onlardan 63-ü cəzasının çəkilməmiş hissəsindən azad edilib, 52 nəfərin cəzasının çəkilməmiş hissəsi yarıyadək azaldılıb. 71-ci əfv sərəncamının neçə nəfəri əhatə edəcəyi hələlik məlum deyil.

Belə bir ərəfədə Milli Şuranın aksiya keçirmək istəyi əlbəttə ki, hər şeydən öncə manipulyasiyadır. İkincisi isə gözlənilən fərmana kölgə salmaq cəhdi kimi qiymətləndirilir.

üçün uydurma "demokratiya, siyasi məhbus" məsələsini gündəmə gətirirlər. Əlbəttə ki, bu, Azərbaycan xalqının ictimai diqqətindən yayınmır. Kimisə əfv eləmək lazımdır, sa biz görürük ki, Azərbaycanda əfv edilir və bu daimi bir prosesə çevrilib. Əgər kiməsə qanun qarşısında cinayət törədib və pozulmuş qanun kiminsə maraqlarını təhdid edirsə, onu "siyasi məhbus" adlandırmaq qanunun özüne hörmətsizlikdir. Bu, bir siyasi şoudur və Azərbaycanın daxili həmrəyliyin pozulmasına yönəlib".

Siyasi və Hüquqi Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Xəyal Bəşirov bildirdi ki, AXCP və Milli Şura adlandırılan qurum zaman-zaman sosial şəbəkələrdə 5-6 ildir mitinqlərin keçirilmədiyi, mitinqlərə hakimiyyətin icazə vermədiyi haqda fikirlər yayır. Belə bir statistik rəqəm söyləmək özü-özlüyündə yanlışdır:

də düzgün olmadığını ortaya çıxarırdı. Mitinqlərinə qoşulanların olmadığını, hər dəfə keçirdikləri aksiyaya qatılımanın azaldığını görüb mitinqlər keçirməyi özləri dayandırdılar. Eyni zamanda son beş ildə Azərbaycanda gedən prosesləri də nəzərə almaq lazımdır. Bu müddətdə İkinci Qarabağ müharibəsi olub, ondan sonra yeni reallıqlar meydana gəlib, 2023-cü ildə antiterror əməliyyatı həyata keçirilib. Belə bir dövrdə ölkədə ən vacib məsələlərdən biri sabitliyin olması idi. Mitinqləri qanunvericilik müharibə zamanı yasaq edir. Həmçinin son beş ilin müəyyən dövründə dünyada, Azərbaycanda pandemiya olub. Pandemiya şəraitində ümumiyyətlə dünyanın heç bir yerində kütləvi aksiyaların keçirilməsi mümkün deyildi. Milli Şura və AXCP isə Azərbaycanda beş ildir mitinq olmadığını başqa istiqamətdə

Hüquqşünas qeyd etdi ki, 27 aprele təyin edilən mitinqə sosial sifariş yoxdur. Bunu sosial şəbəkələri izləməklə də görmək olar: "Milli Şuranın mitinqlə bağlı qərarını və təbliğat yazılarını sosial şəbəkələrdə bəyənənlərin sayı 1000 nəfər civarındadır. Bu da ondan xəbər verir ki, cəmiyyət indiki zamanda mitinqlərin keçirilməsinə müsbət yanaşmır. Azərbaycanda vətəndaşlar istəklərini, hüquqlarını mitinqlərdə iştirak etməklə ifadə etmək yolunu seçmirlər. Bu istəkləri ifadə etməyin digər qanuni yolları da var ki, vətəndaşlar həmin yollardan istifadəni daha məqsəduyğun, daha faydalı, daha düzgün hesab edirlər".

Ekspert onu da dedi ki, AXCP və Milli Şura təzyiq yolu ilə nəyəyə nail ola bilməz: "Onların nə deməsi, nə etməsi əfv sərəncamının qəbul edilməsinə hansısa təsir göstərə bilməz. Azərbaycan

Prezidenti indiye qədər dəfələrlə öz müstəsna səlahiyyətlərindən istifadə edib əfv sərəncamları imzalayıb. Qarşıdakı zamanda da imzalayacaq. Burada hansısa təşkilatın münasibəti rol oynamır. AXCP və Milli Şura isə aksiya keçirməklə məsələləri siyasi məqsəduyğun, daha faydalı, daha düzgün hesab edirlər".

şə biləcəyi mümkündür. Amma bu o demək deyil ki, AXCP və Milli Şura həmin şəxsləri "siyasi məhbus" adlandırdığı və azadlığını tələb etdiyi üçün onlar əfv edilib. Dövlət məhbusları arasında bölüclülük aparmır, dövlət qanunvericiliyə uyğun şəkildə əfv sərəncamının təsiri altına düşə biləcək məhbuslarla bağlı Əfv Komissiyasında aparılan müzakirələrin nəticəsinə uyğun olaraq sərəncamı şərtləndirir".

□ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

ABŞ-la Paşinyan razılaşdı - AES əvəzinə hakimiyyət..

Nüvə enerjisi üzrə ixtisaslaşmış Amerika şirkətinin nümayəndələri gözənilmədən İrəvanda peyda olublar; Ermənistanın növbəti oyunbazlığı regionda fəlakətli vəziyyət yarada bilər

Nüvə enerjisi üzrə ixtisaslaşmış Amerika şirkətinin nümayəndələri gözənilmədən İrəvanda peyda olublar. Erməni mediası xəbər verir ki, şirkət nümayəndələrinin İrəvanda görünməsi Amerikanın gələcək nüvə tikinti layihələrində iştirakının nəinki həll olunmuş məsələ olduğuna, həm də artıq icra mərhələsində olduğuna işarədir. Belə ki, podratçı şirkət ABŞ hökumətinin müvafiq departamentinin - Nüvə Tənzimləmə Komissiyasının və Ermənistan hökumətinin müvafiq icazəsi olmadan İrəvana gələ bilməzdi.

Erməni mediasının yazdığına görə, ABŞ səfirinin müşayiət etdiyi nümayəndələri İrəvana gəlməsi o deməkdir ki, Nikol Paşinyan hökuməti "Rosatom"un xidmətlərindən imtina edərək, Amerikaya etibar edib. ABŞ şirkəti nümayəndəsini baş nazirin müavini Mher Qriqoryan qəbul edib. Bildirilir ki, görüşdə nüvə müqaviləsinin açıq və gizli şərtlərinin nəhayət təsdiqləndiyi şübhə doğurmur.

Erməni mediası yazır ki, AES siyasi məsələdir. "Nikol Paşinyan nüvə müqaviləsi müqabilində Donald Tramp administrasiyası ilə hansı addımları və qərarları razılaşdırıb", - deyərək sual edir və ona da işarə vurur ki, Paşinyan bu anlaşılmaya hakimiyyətini qorumaq üçün razılaşa bilər.

Yeri gəlmişkən, "Metsamor" AES-in bölgə üçün fəlakət mənbəyi olduğu, onun tullantılarının Araz çayına axıdıldığı, köhnəmiş

infrastrukturun sıradan çıxması halında regionda qarşısınılmaz fəlakətlərin yaşana biləcəyi barədə illərdir yazılır, deyilir. Amma Ermənistan hakimiyyəti bu nimdəş tikildən qurtulmağın yolunu seçərkən də mənfur niyyət-lərə əl atır ki, bu da əlavə gərginlik yarada biləcək haldır. Bu, həm də iki nəhəngi üz-üzə qoymağa hədəflənən strategiyadır. Ekspertlərimizin mövzu ilə bağlı maraqlı yanaşmaları var.

Deputat Elçin Mirzəbəyli "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında bildirdi ki, son günlərdə Ermənistanın yeni AES tikmək niyyəti yenidən gündəmə gəlib: "Xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanın açıqlamaları və ABŞ-in nüvə sənayesində ixtisaslaşmış nümayəndələrinin İrəvanda gözənilmədən peyda olması, bu layihənin artıq real icra mərhələsinə keçdiyini göstərir. Xüsusilə modul tipli kiçik reaktorların seçilməsi isə texniki seçimdən daha çox geosiyasi qərar təsiri bağışlayır. Ermənistanın "Metsamor" AES-dən imtina edərək yeni texnologiyaya - kiçik modul reaktorlara keçməsi təkcə enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı deyil, həm də strateji yön dəyişikliyi ilə izah olunur. Modul tipli reaktorların seçilməsi, yüksək zənginləşdirilmiş uran istifadəsi və texnoloji mürəkkəblilik səbəbindən riskli və bahalı alternativ sayılır. Bununla belə, İrəvan

hökuməti Rusiyanın "Rosatom"-u əvəzinə, ABŞ şirkətinə üstünlük verməklə açıq şəkildə Qərb blokuna "yıldığını" nümayiş etdirir".

E.Mirzəbəyli qeyd etdi ki, bu hal ABŞ-la Ermənistan arasında imzalanmış Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasına uyğun olaraq enerji əməkdaşlığının dərinləşməsinin nəticəsi kimi təqdim olunur: "Amma əslində bu qərar Ermənistanın regionda təhlükəsizlik balansında dəyişikliklər etməyə hazır olduğunu göstərir. Baş nazir Nikol Paşinyan üçün bu layihənin həyata keçirilməsi həm beynəlxalq legitimlik, həm də daxili güc balansını qorumaq baxımından vacibdir. ABŞ-la bağlanmış müqavilənin "açıq və gizli şərtləri" barədə mediası yayılan xəbərlər Paşinyan hökumətinin bu layihə vasitəsilə geosiyasi zamanət axtardığını göstərir. Ermənistan siyasi rəhbərliyi üçün bu layihə eyni zamanda Moskva ilə münasibətlərin "rəsmən soyuması" üçün simvolik addımdır. Ermənistanın bu istiqamətdə atdığı addımlar Cənubi Qafqaz regionunun nüvə və enerji təhlükəsizliyinə birbaşa təsir edir. Çünki kiçik modul reaktorlar yüksək zənginləşdirilmiş uranla işlədiyindən nüvə materiallarının yayılması riski artır. Ermənistanın bu texnologiyayı effektiv və təhlükəsiz şəkildə idarəetmə qabiliyyəti beynəlxalq miqyasda sual altındadır".

Millət vəkili bildirdi ki, Ermənistanın enerji müstəqilliyi uğrunda atdığı addımlar əslində yeni asılıqlar yaratmaq potensialına malikdir: "Ermənistan bu ikili oyunu həm ABŞ-dan, həm də Rusiyadan maksimum texnoloji, maliyyə və siyasi dəstək qoparmaq üçün istifadə edir. Rusiya ilə münasibətlərin pozulmasını gecikdirmək, paralel olaraq isə Qərblə əməkdaşlığı dərinləşdirmək istəyir. İrəvan çox yaxşı anlayır ki, enerji sektorunda kiminlə əməkdaşlıq etməsi yalnız iqtisadi deyil, həm də hərbi-siyasi nəticələr doğuracaq. Bu səbəbdən Rusiya ilə münasibətləri tam qoparmaq istəmir, amma Qərbə yönəlmək niyyətini də açıq erməni hakimiyyəti müxtəlif auditoriyalar - daxili ictimaiyyət, Rusiya, ABŞ və Aİ üçün fərqli ritorikadan istifadə edir. Bu, həm də radikal rusiyayönü qrupları sakitləşdirmək, həm də Qərb tərəfindən "islahatçı və çevik tərəfdaş" kimi görünmək məqsədi daşıyır. Ermənistan uzun müddət bu balans saxlayacaq qədər geosiyasi çəkiyə malik ölkə deyil. Nə iqtisadi gücü, nə də diplomatik manevar imkanları ona bu strategiyayı sonsuzadək davam etdirmək imkanı verir. İrəvan hansısa məqamda konkret seçim etməli olacaq".

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin icraçı direktoru, hüquqşünas Sahib Məmmədov dedi ki, sovet dövründən qalmış "Metsamor" AES köhnəlib: "ABŞ-la belə bir layihənin olması mümkündür. Amma onun reallaşacağı ilə bağlı qəti bir söz demək mümkün deyil". **S.Məmmədovun sözlərinə görə, əgər ABŞ Ermənistanı AES tikəcəksə, bu, Ermənistanın Rusiyaya qarşı növbəti və çox ciddi demarşı olacaq:** "Bu, iqtisadi bir layihə olsa da, onun reallaşması siyasi nəticələrə gətirə bilər. Amma görünən budur ki, edilən hər

"Paşinyan səmimi olsa, bayrağı yandıranda..."

İrəvanda qondarma "erməni soyqırımı"na həsr olunmuş məşəl yürüşündə Azərbaycan və Türkiyə dövlət bayraqları yandırılıb.

Modern.az-a açıqlamasında Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü, Xocalıdan olan deputat Elman Məmmədov bildirib ki, ermənilər Azərbaycan və Türkiyə dövlət bayraqlarını yandırlarsa, sülhdən danışmaq mümkün deyil: "Bu hadisələr ardıcıl olaraq uzun illərdir ki, davam edir. Hər il özlərinin bizə - türk müsəlmanlara, azərbaycanlılara qarşı törətdikləri hərəkətlərini bizim adımıza yazıb "erməni soyqırımı" kimi dünyaya təqdim ediblər. Hətta sovet hökuməti də bunlara belə hərəkət etməyə icazə verirdi. Hər il aprelin 24-də yaramaz, murdar hərəkətlər edirdilər. Hətta qərbi azərbaycanlılar öz yurd-yuvalarında yaşadıkları zamanlarda onların aprelin 24-də müəyyən yerlərdə küçəyə çıxmasını, tədbirlər keçirməsini qadağan etmişdilər. Bu gün də ermənilərin hərəkəti davam edir. Ermənilər maraqları çərçivəsində özlərinə-məxsus hiyləgərliklərini işə salıb dünyaya bəyan edirlər ki, Türkiyə ilə birgə yaşamağa, sərhədlərin açılmasına və Azərbaycanla sülh sazişi imzalamağa hazırdılar. Bunu dildə deyirlər, əməlləri isə türk və Azərbaycan düşmənciliyidir. Onlar bu gün dövlət bayrağımızı yandırır, bizə qarşı düşməncilik, faşist ideologiyasına əsaslanan şüarlar səsləndirirlərsə, bir ucdan silahlanmanı davam etdirirlərsə, hansı sülhdən danışmaq mümkündür, bunlara necə etibar etmək olar? İrəvanda törətdikləri son təxribat bunların əsl üzvlərini, bizə münasibətlərinin necə olmasını, gələcək üçün hansı məkrli planlar hazırladıqlarını bir daha təsbit edir".

E.Məmmədov Paşinyanın hadisə ilə bağlı çıxışını isə "tülkülük" adlandırır: "Paşinyan əgər bunun əleyhinədirsə, onda Ermənistanı kifayət qədər hüquq-mühafizə qüvvələrinin imkanları var ki, bunların qarşısını alsın. Amma özləri də iştirak edirlər. Paşinyan da təxəkkül edərək bunun əleyhinə bəyanatlar verir. Əslində isə Paşinyan həmişə qatı düşmənlərdən biri olub. İndi baş nazir olduğu üçün dünyaya özünü mədəni, sülhpərvər kimi qələmə verir. Həqiqətdə isə iç üzü başqadır".

bir demarşa Rusiya tolerantlıq göstərməkdə davam edir. Rusiyanın isə Ermənistanı təzyiq nəqlərlə kifayət qədərdir. Açıq, bizim üçün və region üçün təhlükə yaradan yeni tikiləcək AES-dən çox köhnə "Metsamor" AES-dir. Onun fəaliyyəti dayandırılacağı halda "çirkli" nüvə tullantılarını kim utilizasiya edəcək? Əgər bu, Rusiyanın və konkret "Rosatomun" nəzarəti altında baş verməyəcəksə, o zaman Ermənistan hakimiyyətinin növbəti məsuliyyətsiz addımlar atmayacağına zəmanət yoxdur. Onlar nüvə tullantılarından "çirkli mərmilər" istehsal edə bilər. Ona görə də yeni AES-in tikilməsi nəticəsində fəaliyyətdə olan köhnə AES-in fəaliyyətinin dayandırılmasının həm də

hərbi və ekoloji nəticələri ola bilər. Çirkənlənmiş maye bizim su hövzələrinə axıdıla bilər və s." **Hüquqşünas digər məqamlara da diqqət çekdi:** "Dəfələrlə qeyd etdiyimizi bir daha təkrarlayaraq qeyd edə bilərəm ki, Ermənistanın xarici siyasətində hərc-mərclik davam edir. Onlar bir-birinə düşmən olan ölkələrin hamısı ilə müttəfiqlik etmək, siyasi, iqtisadi, hərbi və s. sahələrdə əməkdaşlığı genişləndirməkdə davam edirlər. Paralel olaraq Rusiyaya, ABŞ-a, Avropa İttifaqına, İrana vədlər verir, hətta sənədlər imzalayırlar. Ona görə də hələ bu layihənin sonu necə olacaq, onu proqnozlaşdırmaq çox çətin-dir".

□ **E.PASASOY,**
"Yeni Məsəvat"

Avropa İttifaqının (Aİ) Xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə Ali nümayəndəsi Kaya Kallas bu gün Azərbaycanla səfər edəcək. Bildirilir ki, o, Prezident İlham Əliyev və xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla görüş keçirəcək.

Günün ikinci yarısında isə Kaya Kallasın "Gənc Avropa səfirləri" ilə görüşü nəzərdə tutulub. Məlumat üçün deyək ki, "Gənc Avropa səfirləri" (YEAS) təşəbbüsü, Azərbaycan, Belarus, Ermənistan, Gürcüstan, Moldova, Ukrayna və Aİ-yə Üzv Ölkələrdən və Birləşmiş Krallıqdan olan gənclər arasında dostluq münasibətləri quran və onları bir-birləri ilə əlaqələndirən qeyri-siyasi, könüllü və dinamik bir kommunikasiya şəbəkəsidir.

2024-cü il dekabrın 1-dən etibarən Estoniyanın sabiq baş naziri Kaya Kallas Avropa İttifaqının Xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə Ali nümayəndəsi vəzifəsinə başlayıb. O, bu postda Jozep Borreli əvəz edib.

Azərbaycanla münasibətlərin normallaşması Avropa İttifaqından, bu ittifaqın əsas dayaqlarından biri olan Fransadan asılıdır. Təəssüf ki, Fransanın başında siyasi cəhətdən, sərəfəsiz idarəçi Emmanuel Makron kimi erməni-pərəst biri dayanır, Azərbaycanla Aİ-nin münasibətlərinin normallaşması problemli görünür.

Müzakirəsi vacib daha bir mühüm məsələ iki ildən çoxdur ki, Ermənistan ərazisində yerləşib, hərbi-kəşfiyyat fəaliyyəti aparan Aİ-nin mülkü missiyasıdır. Qərbin həyata keçirdiyi bu layihə regional təhlükəsizliyin təmin edilməsinə əngəllər yaradır, çünki bu amil Bakı ilə İrəvan arasında münasibətlərin normallaşmasına və yekun sülh sazişinin imzalanmasına mane olur.

Milli Məclisin deputatı, Ana Vətən Partiyasının sədr müavini Günay Ağamalı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Kaya Kallasın ölkəmizə planlaşdırılan səfəri ikitərəfli münasibətlər və regional təhlükəsizlik məsələləri fonunda olduqca əhəmiyyətlidir: "Avropa İttifaqı və Azərbaycan iqtisadi sferada, xüsusilə enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlıq etsə də, siyasi müstəvidə tərəflər arasında ziddiyyətlər mövcuddur. Buna səbəb kimi rəsmi Brüsselin Fransanın moderatorluğu ilə ölkəmizə qarşı sərgilədiyi qərəzli ritorika və Ermənistanda fəaliyyət göstərən qeyri-qanuni missiyanı göstərmək olar.

Monitoring adı altında

fəaliyyət göstərən missiyanın əslində kəşfiyyat məlumatlarının toplanılması ilə məşğul olduğu hər kəsə məlumdur. Rəsmi Bakı bununla bağlı dəfələrlə öz narahatlığını bəyan etsə də, qarşı tərəf hər zaman qeyri-konstruktiv yanaşmalarla məsələni fərqli istiqamətə çəkmək cəhdləri edib. Aydındır ki, Avropa İttifaqı Cənubi Qafqazda regional sabitliyi sarsıtmaq fonunda açıq şəkildə öz geosiyasi maraqlarını nümayiş etdirir. Ermənistanla hərbi əməkdaşlığı genişləndirmək, Avropa sülh fondundan İrəvana əlavə maliyyə vəsaiti ayırmaq, missiyanın ölkəmizlə şərti sərhəddə qalma müddətini uzatmaq bunun bariz nümunəsidir və ən əsası ittifaqın müdafiə etdiyi dəyərlərə ziddir. Məhz bu səbəbdən Ali nümayəndənin gözlənilən səfəri münasibətlərin inkişaf tendensiyasını aydınlaşdırmaq baxımından mühüm siyasi hadisədir".

AĞ Partiya başqanının müşaviri, siyasi şərhçi

Azər Hüseynovun sözlərinə görə, Kaya Kallasın Azərbaycana rəsmi səfəri, xüsusilə də hazırkı geosiyasi mühitdə, tək cəhətli protokol səviyyəli diplomatik təmas deyil, həm də Brüsselin və onun aparıcı qüvvələrinin regional realitətlərlə hesablaşmağa məcbur olduğunun göstəricisidir: "Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz siyasəti son illərdə ciddi suallar doğurur. Xüsusilə Fransa kimi dövlətlərin mövqeyi Aİ-nin obyektiv vasitəçilik qabiliyyətini şübhə altına alır. Bununla belə, Aİ-nin bütün strukturu Fransa siyasətindən ibarət deyil. Və xüsusilə də Azərbaycan kimi regional güc statusuna iddialı, iqtisadi, siyasi və enerji diplomatiyasını effektiv şəkildə şaxələndirən bir ölkə ilə münasibətlərdə Avropa istəsə də, istəməsə də müəyyən korrektorlərə getmək məcburiyyətindədir. 2022-ci ilin sonundan etibarən Aİ-nin Ermənistanda yerləşdirdiyi mülki müşahidə missiyası ilk baxışdan münasibətlər sonrasına sabitliyə dəstək vermək üçün nəzərdə tutulsa da, faktiki fəaliyyəti Ermənistanın tərəfini tutmaq, onun mövqeyini beynəlxalq plat-

Kallas bu gün gəlir: Aİ-nin sərhəd kəşfiyyatçıları evə qayıdır?

Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz siyasəti son illərdə ciddi suallar doğurur - deputat və partiya funksionerinin dəyərləndirməsi

formalarda legitimləşdirmək kimi qəbul edilir. Bu missiya Azərbaycanın daxili və regional təhlükəsizlik narahatlıqlarını artırmaqla bərabər, Bakı ilə Brüssel arasında olan etimad boşluğunu daha da dərinləşdirib. Lakin belə bir vəziyyətdə Azərbaycanın reaksiya modeli sadəcə etiraz bəyanatları ilə məhdudlaşmır, əksinə, Bakı öz diplomatik manevr imkanlarını genişləndirməklə cavab verir".

Ekspert dedi ki, Fransanın Ermənistana dəstəyi, həm də oradakı xristian-solidarizm, Fransa erməni diasporunun təsiri, eləcə də İranla olan geosiyasi koordinasiyanın nəticəsidir: "Lakin bu da Aİ-nin bütün siyasətini müəyyən etmir. Almaniya, İtaliya, Baltik ölkələri kimi üzvlərin Azərbaycanla iqtisadi maraqları güclüdür. Xüsusilə də enerji təhlükəsizliyi baxımından Azərbaycanın rolu alternativ təchizatçı kimi yüksəlməkdədir.

Nəticədə Aİ-nin Azərbaycanın yüksələn regional mövqeyi ilə hesablaşması zərurəti var. Azərbaycan da bu yeni dünya düzənində öz yerini tutmağa çalışsan, çoxşaxəli, balanslaş-

dırılmış və çevik diplomatiya yürüdən bir aktordur. Aİ-nin erməni-pərəst komponentləri, xüsusilə Fransa bu realiti görməzlikdən gəlsə belə, Avropanın rəsmi hissəsi - enerji təhlükəsizliyi, iqtisadi əlaqələr və sabitlik faktorlarını önə çəkən dairələr - Azərbaycanın regiondakı mövqeyini tanımağa və qəbul etməyə məcburdur. Kaya Kallasın Bakıya səfəri bu kontekstdə rəmzi və funksional əhəmiyyət daşıyır. Bu, Aİ-nin həm Ermənistandakı mövcudluğuna bəraət qazandırmaq cəhdi, həm də Azərbaycanla münasibətləri müəyyən səviyyədə saxlamaq və gələcək əməkdaşlıq formatlarını qorumaq istəyi kimi başa düşülə bilər. Lakin səmimi münasibətlərin bərpası üçün yalnız bəyanatlar deyil, praktiki addımlar lazımdır. Əks halda, Azərbaycan öz diplomatik prioritetlərini Şərqi, Orta Asiyaya, Çin və Körfəz ölkələrinə, eləcə də ABŞ-a doğru daha da genişləndirəcək və Aİ bu prosesdə yalnız kənar müşahidəçi statusunda qalacaq".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Aİ bu planı rədd etdi

Avropa Rusiyaya qarşı sanksiyaların ləğvinə qarşıdır

Avropa Birləşmiş Ştatların Ukrayna müharibəsi ilə bağlı təklif etdiyi sülh planının bəzi bəndlərinə qəti şəkildə qarşı çıxır. Bu barədə "Reuters" agentliyi öz mənbələrinə istinadən məlumat yayıb.

Xüsusilə planın bəndlərindən biri Rusiyanın Krim qeyri-qanuni ilhaq etməsinin tanınmasını nəzərdə tutur, bu isə nə Avropa, nə də Ukrayna üçün qəbul edilən deyil. Bundan əlavə, avropalı diplomatlar bəyan edib ki, Avropa danışıqlar yekunlaşmadan Rusiyaya qarşı sanksiyaların ləğvinə "qəti şəkildə qarşıdır".

Fransa xarici işlər naziri Jan-Noel Barro bəyan edib ki, ötən həftə Avropa dövlətləri ABŞ-a potensial sülh sazişində müzakirə olunmamalı olan məsələlərlə bağlı mövqelərini etirazlı şəkildə çatdırıb. O, bu həftə razılığın əldə olunması imkanlarını isə skeptik qiymətləndirib.

"Reuters"-in məlumatına görə, Vaşinqtonun bəzi ideyaları çox güman ki, Moskvaya da xoş gəlməyəcək. "Məqalədə deyilir ki, iki diplomatın sözlərinə görə, ABŞ Rusiya tərəfindən irəli sürülən Ukraynanın demilitarizasiyası tələbinə dəstək vermir və gələcək təhlükəsizlik zamanətləri çərçivəsində Avropa qüvvələrinin iştirakına qarşı deyil".

Nəşr onu da xatırladır ki, ABŞ dövlət katibi Marko Rubio Londona planlaşdırılan səfərini ləğv edib. Həmçinin Birləşmiş Krallıq, Ukrayna, Fransa və Almaniya xarici işlər nazirlərinin də iştirak etməli olduğu görüş təxirə salınıb.

Avropalı diplomatlardan birinin sözlərinə görə, Rubio Ukraynanın əvvəlki sərt mövqeyinə qayıda biləcəyindən narahatdır, bu isə danışıqlarda hər hansı bir irəliləyişin mümkünsüzlüyü deməkdir.

KİV-lərin yazdığına görə, Tramp tərəfindən təklif olunan sülh planı Krim üzərində Rusiyanın nəzarətinin tanınmasını, həmçinin Rusiya tərəfindən işğal edilmiş əksər Ukrayna ərazilərinin "de-fakto tanınmasını" və Rusiyaya qarşı sanksiyaların ləğvinə nəzərdə tutur.

Plana əsasən, Ukraynaya yalnız Xarkov vilayətinin kiçik bir hissəsinin qaytarılması və konkretləşdirilməmiş "etibarlı təhlükəsizlik zamanəti" təklif olunur. "The Wall Street Journal" nəşri isə yazıb ki, Avropa təhlükəsizlik zamanətləri və iqtisadi dəstək müqabilində Krim və bəzi digər işğal olunmuş Ukrayna əraziləri üzərində Rusiyanın nəzarətini tanımağa hazır ola bilər.

Prezident İlham Əliyev aprelin 24-də Pekində "China Energy Engineering Corporation Limited" ("Energy China") şirkətinin sədri Sonq Hailiang ilə görüşüb.

Görüşdə "China Energy Engineering Corporation Limited" şirkətinin Azərbaycan da hazırda bir neçə layihə həyata keçirdiyi vurğulanıb. Qeyd edilib ki, şirkət Xəzər dənizində 1 qıvavatlıq külək enerjisi meqalayihəsinin podratçısıdır. "China Energy Engineering Corporation Limited" Füzuli rayonunda Günəş enerjisi və digər layihələrə investisiya yatırır.

Sonq Hailiang rəhbərlik etdiyi şirkət tərəfindən Azərbaycanla birlikdə enerji dəhlizlərində əməkdaşlıqla bağlı təkliflərle çıxış edib.

Dövlətimizin başçısı "China Energy Engineering Corporation Limited" şirkəti ilə əməkdaşlığın prioritetliyinə və strateji xarakterinə toxunub.

Söhbət zamanı uzunmüddətli birgə enerji planlaşdırma layihəsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Qeyd edək ki,

Azərbaycan Prezidentinin Çinə dövlət səfəri çərçivəsində bununla da bağlı sənəd imzalanıb.

Görüşdə Azərbaycanda gələcəkdə enerji tədqiqat mərkəzinin yaradılması ilə bağlı məsələlər müzakirə olunub. Şirkətin suyun idarə edilməsində böyük təcrübəsi nəzərə alınaraq, bu sahədə də əməkdaşlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, fəaliyyət dairəsinə bərpaolunan enerji layihələri ilə yanaşı, hidrogen enerjisi, enerjinin saxlanması və iri elektrik şəbəkələrinin tikintisi kimi istiqamətlər daxil olan şirkətin 147 ölkədə 256 filialı var. Hazırda 416 layihəsi icra olunan şirkət Çinin bərpaolunan enerji bazasının 50 faizinə nəzarət edir.

Prezident Çin Xalq Respublikasının Ümumçin Xalq Nümayəndələri Yığıncağının Daimi Komitəsinin Sədri Cao Lici ilə də görüşüb.

Cao Lici Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın davamlı inkişafını, beynəlxalq səviyyədə nüfuzunun artmasını, iqtisadi sa-

“Azərbaycanla Çin separatizmə qarşı birgə səy göstərir”

İlham Əliyev Çin telekanalına müsahibə verdi

hədə qazandığı nailiyyətləri,

əhalinin rifah halının yaxşılaşdığını məmnunluqla qeyd edib. Bildirib ki, Çinlə Azərbaycan arasındakı əlaqələr səmimi dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətləridir. O, iki ölkənin liderlərinin səyləri sayəsində bu gün əlaqələrimizin öz tarixinin ən yüksək inkişaf dövrünü yaşadığını deyib.

Prezident İlham Əliyev də öz növbəsində vurğulayıb ki, bu gün münasibətlərimiz artıq özünün ən yüksək inkişaf mərhələsinə - hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə qalxıb.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın daim "Vahid Çin" siyasətini dəstəklədiyini və Tayvanda keçirilmiş seçkiləri pislədiyini vurğulayıb. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın və Çinin terrorçuluq, ekstremizm, separatizm və radikalizmə qarşı mübarizədə birgə səylərlə çıxış etdiklərini deyib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığa toxunulub, Orta dəhlizin əhəmiyyəti vurğulanıb. Son

dövlərdə Çin şirkətlərinin Orta dəhliz üzrə daşımalarının 80 faizdən çox artdığı diqqətə çatdırılıb, ticarət dövryyəsinin 20 faiz artımı məmnunluqla qeyd edilib.

Çinlə Azərbaycanın parlamentlərarası əməkdaşlığının, o cümlədən parlamentlərin dostluq qrupları və komitələri arasında əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olunub.

Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası arasında əməkdaşlığa toxunulub, bu xüsusda idarəçiliyin müxtəlif aspektləri üzrə təcrübə mübadiləsinin aparılması vacibliyi vurğulanıb, gənclər, mədəniyyət, idman sahələrində əlaqələrin inkişafı və Azərbaycan-Çin Birgə Universitetinin yaradılmasının perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Söhbət zamanı bərpaolunan enerji sahəsində əməkdaşlıq məsələləri qeyd olunub, Çinin "BYD" şirkətinin elektrik avtomobillərinin Azərbaycana ixracı və bir sıra elektrik avtobuslarının yerli səviyyədə istehsalı üçün strateji tərəfdaş kimi müəyyənləşdirildiyi vurğulanıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev aprelin 24-də Pekində CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibə verib. Müsahibə ilə bağlı geniş yazı növbəti sayımızda dərc olunacaq.

□ "Yeni Müsavat"

ŞƏT-ə üzvlüyümüz payıza qaldı

Azərbaycan Prezidenti Zirvə sammitinə dəvət olunub

Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin Prezident İlham Əliyevi Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) Çində keçiriləcək Zirvə Toplantısına və bu çərçivədə təşkil olunacaq bir sıra təntənəli tədbirlərə dəvət edib. Dövlət başçısı dəvəti məmnunluqla qəbul edib.

Artıq üçüncü dəfədir ki, İlham Əliyev ŞƏT-ə üzv ölkələrin zirvə toplantısına dəvət olunur. Təbii ki, bu da səbəbsiz deyil. Çünki Azərbaycan yerləşdiyi coğrafi mövqə baxımından ŞƏT üçün mühüm əhəmiyyətə malikdir. Xüsusilə də nəqliyyat və kommunikasiya xətlərinin qovşağında yerləşməsi, eləcə də enerji resursları ilə zənginliyi səbəbindən Azərbaycan ŞƏT üçün ideal tərəfdaş hesab olunur. ŞƏT isə 2001-ci ildə Qazaxıstan, Çin, Qırğızıstan, Rusiya, Özbəkistan və Tacikistan tərəfindən Şanxayda təsis olunub. Hazırda ŞƏT-in 9 üzvü (Qazaxıstan, Çin, Rusiya, Qırğızıstan, Özbəkistan, Tacikistan, Pakistan, Hindistan, İran) var. Bundan əlavə, təşkilatın 3 müşahidəçi üzvü (Əfqanıstan, Monqolustan, Belarus) və 14 dialoq tərəfdaşı (Azərbaycan, Türkiyə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Bəhreyn, Ermənistan, Misir, Kamboca, Qətər, Küveyt, Mal-

div, Myanma, Nepal, Səudiyyə Ərəbistanı, Şri-Lanka) var.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev Çinin CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibəsində ölkəmizin Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatına üzvlük perspektivi ilə bağlı da danışmışdı. Dövlət başçısı demişdi ki, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatında ölkəmizin statusu müşahidəçi deyil, dialoq üzrə tərəfdaşdır. "Bu, həmin beynəlxalq təşkilatla daha da yaxın olmaq üçün güclü qarşılıqlı iradənin nümayişidir. Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının və BRICS-in bütün üzv dövlətlərinin Azərbaycanla çox yaxşı və dost münasibətləri var. Bundan başqa, bizim coğrafi mövqeyimiz, Cənubi Qafqaz və

Xəzər regionunda vahid məqsədlərə töhfəmiz nöqtəy-nəzərindən əhəmiyyətli olacaq. Əlbəttə ki, Çin və Mərkəzi Asiya ölkələri ilə üzərində fəal iş aparacağımız məsələlər, həmçinin bağlılıq layihələridir. Çünki Azərbaycan artıq müasir nəqliyyat infrastrukturunu Şərqdən Qərbə gedən yol üzərində yerləşir. Beləliklə, biz praktiki nəticələr nöqtəy-nəzərindən çox töhfələr verə bilərik".

Prezident əlavə edib ki, istənilən təşkilata qoşulmaq siyasəti addımdır, lakin iqtisadiyyat ölkələri daha da birləşdirən praktiki infrastruktur layihələri ilə dəstəklənməlidir.

Qeyd edək ki, ŞƏT-in iclası payızda Çinin Tyantszin şəhərində keçiriləcək. Hazırda Çin

ŞƏT-in növbəti 10 il üçün inkişaf strategiyası üzərində işləyir, təşkilata üzvlüyün genişləndirilməsi ilə bağlı danışıqlar aparır. Bu baxımdan Azərbaycanın payızda Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olacağı gözləniləndir.

Milli Məclisin deputatı Aydın Mirzəzadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycan dövləti bir qayda olaraq milli maraqlarının qorunduğu təşkilatlara üzv olmağa çalışır: "Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə həm təşkilat kimi, həm də bu təşkilatın ayrı-ayrı üzvləri ilə Azərbaycanın sıx əlaqələri var. Gələcəkdə ölkəmizin bu təşkilata üzv olması heç də istisna deyil. Digər tərəfdən, cənab Prezidentimizin Çində yüksək səviyyədə qəbul

edilməsi, iki ölkə arasında çoxsaylı, hər iki dövlətin maraqlarına cavab verən sənədlərin imzalanması onu göstərir ki, Çin kimi nəhəng, dünya siyasətində əsas rollardan birini oynayan bir dövlət Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük diqqət yetirir. Azərbaycan tek regionun önəmli ölkəsi olmaqla kifayətlənmir, dünya siyasətində rol oynayan ölkələrin birinə çevrilir. Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarda fəaliyyəti rəğbət doğurur. Azərbaycanın dövlətçilik təcrübəsi bir çox dövlətlər üçün bir nümunə rolunu oynayır. Eyni zamanda Azərbaycan kimi nüfuzlu, inkişaf edən bir ölkə ilə əməkdaşlıq Çinin bu gün xarici siyasətində mühüm məsələlərdən birinə çevrilir. Çin Xalq Respublikasının sədrinin Azərbaycan Prezidentini Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının payızda keçiriləcək Zirvə toplantısına dəvət etməsini Azərbaycana verilən böyük qiymət kimi qəbul etmək olar. Şübhəsiz ki, bu, digər dövlətlərlə də əvvəldən razılaşdırılıb. Bundan sonra həttə rəsmi üzv olmasaq da belə Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının Zirvə toplantılarında müttəmədi olaraq Azərbaycan rəhbərinin iştirakı tamamilə gözləniləndir. Cənab İlham Əliyevin Çinə səfərinin tek ikitərəfli münasibətlər baxımından deyil, həmçinin beynəlxalq münasibətlər səpkisindən də böyük əhəmiyyət daşıdığı bir daha göründü".

Qeyd edək ki, dövlətimizin başçısının təşəbbüsləri ilə son illər həyata keçirilən irimiqyaslı infrastruktur layihələri sayəsində Azərbaycan mühüm beynəlxalq

xalq nəqliyyat və logistika mərkəzinə çevrilib. Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri kimi regional kommunikasiya layihələrinin işə düşməsinə mühüm töhfələr verən Azərbaycanın rolu getdikcə artmaqdadır. Əsas Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş strategiyaların uğurla davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycan dünyanın əsas yük axını istiqaməti olan Çin-Avropa-Çin arasında əsas körpüyə çevrilib. Dünyada və regionda baş verən geosiyasi hadisələrlə əlaqədar Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi - Orta dəhliz Mərkəzi Asiya ölkələri və Xəzər dənizi üzərindən keçməklə Avropa ilə Asiyayı birləşdirən ən qısa və rahat marşrutdur. Bu amil Orta dəhlizin önəmini artırmaqla yanaşı, geniş bir regionda yerləşən ölkələr arasında əməkdaşlığın daha da inkişafı baxımından unikal imkanlar təqdim edir. Məsələyə bu prizmadan da baxdıqda Azərbaycanın Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi mötəbər qurumun üzvü olması, zirvə toplantılarına Azərbaycan liderinin dəvət edilməsi dünyada qətiyyətli və uzaqgörən lider kimi böyük nüfuz qazanmış Prezident İlham Əliyevə, Azərbaycan dövlətinə dərin hörmət və ehtiramın göstəricisidir. Azərbaycanın gələcəkdə ŞƏT üzvü olması eyni zamanda ölkəmizin Şərqlə Qərb arasında bütün sahələrdə mühüm körpü rolunu daha da artırırsa olacaq.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

“Müxtəlif illərdə proporsional seçki ilə bağlı konstitusiyaya edilən dəyişikliyə qarşı çıxanların arqumentləri zamanla özünü doğrultmadı”.

“Report” xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli parlamentdə “Ümummilli lider Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan Konstitusiyasının müəllifidir” mövzusunda keçirilən elmi-praktik konfransda çıxışı zamanı deyib.

Komitə sədri xatırladı ki, 2002-ci il referendumunda proporsional seçki sistemi ilə bağlı dəyişikliklərin təşəbbüskarları olan iqtidar tənqidçilərə məruz qalırdı:

“Səbəb də o idi ki, sanki bu, siyasi sistemin zəifləməsinə gətirib çıxaracaq. Hesab edirdim ki, mövcud dəyişikliklə sonralar bir sıra postsovet ölkələrində gördüyümüz proporsional korrupsion sistemə son qoyduq. Halbuki siyasi partiyalar inkişafından da qalmadı, sonrakı mərhələlərdə daha da inkişaf etdilər. Fikrimcə o dövrdəki həmin apponentlərin arqumentləri özünü doğrultmadı. Əminliklə deyə bilərəm ki, biz çox düzgün addım atmışıq”.

Ə.Hüseynli əlavə edib ki, bu gün majoritar seçki sistemi, yeni təmsilçilik seçici ilə deputat arasında həm əlaqə, həm də məsuliyyət yaradır: “Bunun təzahürlərindən biri də sistemli şəkildə davam edən vətəndaş qəbullarıdır. Lakin zamanında hansı siyasi mənsubiyyətdən asılı olmayaraq onların vətəndaş, yaxud seçici qarşısında heç bir

öhdəliyi yox idi. 2009-cu ildəki dəyişikliklə bir şəxsin iki dəfədən artıq dəfə seçilməsinə məhdudiyyət qoyulması məsələsinə də fərdlə əlaqələndirildilər. arqumentimiz çox sadə idi, yeni biz kimsəyə bir neçə dəfə seçilmək üçün qanunvericilik imkanı yaratmırdıq. biz seçilən üçün yox, seçən üçün imkan yaradırdıq. bütün hallarda nəticə onu göstərdi ki, biz düzgün yoldayıq”.

“Azərbaycan Konstitusiyası dünyada sayılıb-seçilən normativ-hüquqi aktlardan biridir. Amma həyat yerində durmur, inkişaf edir, ictimai münasibətlərin dinamikası çox sürətlə irəliləyir, yeni problemlərin tənzimlənməsi məsələsi meydana çıxır”. Elmi-praktik konfransda Milli Məclisin sədr müavini Ziyafət Əsgərov belə deyib.

O qeyd edib ki, müstəqilliyin ilk illərində baş verən siyasi proseslər və hakimiyyətdə olan şəxslərin yantmazlığına görə Konstitusiya qəbul etmək mümkün olmayıb: “Lakin Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra, ölkədə ictimai-siyasi sabitlik bərqərar oldu və 1995-ci ildə biz Konstitusiyamızı qəbul edə bildik. Konstitusiyanın əsas institutlarından biri dövlətin suverenliyi məsələsidir. Suverenlik hər bir dövlətin əsas atributlarından biridir. Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, torpaqlarımız 30 il ərzində qonşu Ermənistan tərə-

Konstitusiyaya dəyişikliyi yenidən gündəmdə

Referendum olsa, bu maddə dəyişməyəcək

findən işğalda saxlanıldı. 2023-cü il sentyabrın 19-20-də isə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa olundu. Ölkəmiz artıq həm de-yure, həm də de-fakto olaraq tam suverendir”.

Deputat vurğulayıb ki, Azərbaycan regionun ən inkişaf etmiş, iqtisadi və siyasi baxımdan lider dövlətidir.

Konstitusiya ilə təsbit olunan institutların inkişafı

ilə əlaqədar dəyişiklik və əlavələr edilməlidir. Sədrin müavini əlavə edib ki, Azərbaycan konstitusiyası dünyada sayılıb-seçilən normativ hüquqi aktlardan biridir: “Bu mənada konstitusiya-

mızla fəxr edə bilərik. Amma həyat yerində dayanmır, ictimai münasibətlərin dinamikası sürətlə irəliləyir. Yeni problemlərin yaranması, yeni institutların meydana gəlməsi, onların fəaliyyətinin tənzimlənməsi meydana çıxır. Ona görə də müxtəlif illərdə konstitusiyamıza insanların hüquq və azadlıqları ilə bağlı əlavələr edildi. Konstitusiya islahatları əslində davam edən prosesdir. Konstitusiya ilə təsbit olunan institutların inkişafı ilə əlaqədar dəyişiklik və əlavələr edilməlidir”.

Yada salaq ki, 2002-ci ildə konstitusiya islahatları ilə bağlı keçirilən referendumla proporsional seçki sistemi ləğv olundu və bütövlükdə majoritar sistemə keçildi. Ancaq ötən illər ərzində müxalifət proporsional seçki sisteminin bərpa olunacağına ümid edirdi.

□ “Yeni Məsavat”

Təyyarəmizin vurulmasının dördüncü ayı

Rusiya bu cinayət hadisəsini qapatmağa və unutdurmağa çalışır; qarşıdakı 8 ayda istintaq yekunlaşmasa... - rəy

2024-cü il dekabrın 25-də Çeçenistanın paytaxtı Qroznı şəhərində “Pantsir-S 1” hava hücumundan müdafiə sistemi tərəfindən vurulan, sonra enişinə icazə verilmədiyi üçün Qazaxıstanın Aktau şəhəri yaxınlığında qəzaya uğrayan AZAL-a məxsus “Embraer” təyyarəsi ilə bağlı məsələ açıq olaraq qalır.

Rusiya İstintaq Komitəsi hadisənin araşdırılması istiqamətində hansı addımlar atıldığı barədə hələ ki heç nə demir. İlin sonuna qədər istintaqın yekunlaşması gözlənilir. Lakin hiss olunur ki, məsələni ört-basdır etməklə yanaşı, unutdurmağa çalışırlar.

“Yeni Məsavat” yada salır ki, bu gün, yəni aprelin 25-də təyyarənin vurulmasından düz 4 il ötür. Təyyarənin Aktau qəza etməsi nəticəsində 38 nəfər həlak olub. Qazaxıstan Fövqəladə Hallar Nazirliyinin məlumatına görə, təyyarədə 62 sərnəşin və 5 ekipaj üzvü olub: 42 Azərbaycan, 16 Rusiya, 6 Qazaxıstan və 3 Qırğızıstan vətəndaşı.

Qəzanın təhqiqatına ICAO (Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı) konvensiyasına uyğun olaraq Qazaxıstan rəhbərlik edir. İşdə Azərbaycan, Rusiya mütəxəssisləri,

beynəlxalq ekspertlər və “Embraer” nümayəndələri iştirak edirlər. “Qara qutu”lar açılıb və beynəlxalq ekspertlərin iştirakı ilə dəşifrə edilir.

Yeri gəlmişkən, aprelin 24-də Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev AZAL təyyarəsinin Aktau yaxınlığında qəzaya uğramasından danışib və hadisəni yenidən yada salıb. O, Qazaxıstan Xalqları Assambleyasının növbəti sessiyasında çıxışı zamanı bu haqda söz açıb. Prezident faciə zamanı

qazaxıstanlıların hadisəyə çevik reaksiyasından bəhs edib:

“Keçən il Aktau yaxınlığında təyyarə qəzası baş verəndə buna bir daha əmin olduq. Vətəndaşlarımız zərərçəkənlərə kömək etməyə tələsdilər. Onlar qan vermək üçün növbəyə sıraya düşdülər. Onlar Azərbaycan səfirliyinin önünə gül dəstələri düzdülər.

Bütün dünya xalqımızın birliyinə, fədakarlığına heyran oldu. O an qəlbimizin gənişliyi, açıqlığı və mehribanlığı və mərhəməti üzə çıxdı.

Milli xarakterimizin xüsusiyyətlərini qoruyub saxlamalı və onları gənc nəsllə ötürməliyik”.

Onu da deyək ki, Moskvanın Basmanı məhkəməsi istintaqa AZAL-ın “Embraer 190” təyyarəsinin qəzaya uğramasına dair işə bağlı Rusiyanın cənubunda iki ünvan üzrə sənədlərin götürülməsinə icazə verib. Bildirilib ki, bunu müstəntiq 2025-ci ilin yanvarında istəyib, prokuror isə onu dəstəkləyib. İnstansiya iş materiallarını yoxlayaraq, vəsatəti əsaslı hesab edib.

Məhkəmə sənədlərin götürülməsinə icazə verib və qərar qanuni qüvvəyə minib. Eyni zamanda, Rusiyanın “AlfaSığorta” şirkəti AZAL-a məxsus “Embraer” təyyarəsinin Aktau yaxınlığında qəzaya uğraması ilə əlaqədar sığorta kompensasiyasını tam ödəyib. Amma bu, Rusiyanın kompensasiya ödəməsi kimi qiymətləndirilə bilməz.

Siyasi və Hüquqi Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri Xəyal Bəşirov “Yeni Məsavat”a bildirdi ki, Rusiyanın bu işi qapatmaq istəyi gözlənilir. “Çünki hadisə bu ölkənin ərazisində baş verib. Halbuki, Rusiya vətəndaşları da həlak olub deyə Moskva öz də işin üstünün açılmasında maraqlı olmalıdır. Biz ittiham etmirik ki, təyyarə qəsdən vurulub. Amma günahı olanlar üzə çıxarılmalıdır. Artıq “qara qutu” da oxunub və bizim versiyaları təsdiqlədi. İndisə prosedurları gözləyirik. Yəni beynəlxalq hüquqa əsasən istintaq bir il çəkə bilər. Amma mütləq deyil ki, dekabra qədər çəkəsin, istintaq daha tez də yekunlaşa bilər”,_ deyər hüquqşünas vurğuladı.

X.Bəşirovun sözlərinə görə, rəsmi Bakının tələbləri dəyişməz olaraq qalır: “Azərbaycan tələb edir ki, Rusiya dövləti zərərçəkənlərə kompensasiya verilməli və günahkarlar cəzalanmalıdır. Amma Rusiya istintaqın yekununu gözləməyi üstün tu-

tur. Hər halda, gözləyirik və 8 ay ərzində istintaqın başa çatması üçün kifayət qədər vaxt var. Əks təqdirdə, Azərbaycan öz haqlı tələblərini səsləndirməkdə davam edəcək”.

Xatırladaq ki, faktla bağlı Azərbaycan, Qazaxıstan və Rusiyada cinayət işləri başlanıb. Hadisə ilə əlaqədar ötən il dekabrın 26-da Azərbaycanda, 28-də isə Çeçenistanda matəm elan edilib. Dekabrın 28-də Rusiya lideri Vladimir Putin Prezident İlham Əliyevə zəng edərək hadisənin Rusiyanın hava məkanında baş verməsinə görə üzrxahlıq edib. Qəzaya uğrayan təyyarə 2013-cü ildə Braziliyanın “Embraer” şirkəti tərəfindən istehsal edilib. Elə həmin il AZAL tərəfindən alınıb. Təyyarə 4K-AZ65 quyuq nömrəsinə sahib idi. Qəzaya qədər ümumilikdə 9949 eniş həyata keçirib, ümumi uçuş müddəti isə 15257,22 saat olub. Son dəfə texniki yoxlanışdan 18 oktyabr 2024-cü ildə keçib. Son yoxlamadan sonra 671 uçuş saati keçib. Aviasiya ekspertlərinin fikrincə füzelyajda olan dəliklər təyyarənin məhz hava hücumundan müdafiə sisteminin raketinin partlaması nəticəsində baş verdiyindən xəbər verir, quş sürüsü ilə toqquşma zamanı isə bu cür dəliklər əmələ gəlmir, əsasən mühərriklər sıradan çıxır və təyyarə sadəcə düşməyə başlayır

□ **Emil SALAMOĞLU,**
“Yeni Məsavat”

Kosmik dələduzlar

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Hansı dələduzu tuturlarsa, minimum 50-100 min mənimlədiyi ortaya çıxır. Hətta milyonu keçənlər də vardır. Örnək üçün, talassemiyalı xəstələrə aldadan qrup 1 milyondan çox pulu əkişdirmişdi. Yaxud keçmiş AzTV müdirinin qardaşı oğlunun prokurorun-filanın qahımlarına milyonlarla manat kölək gəlidiyi xəbərlərdə gözümlə deyir.

Ancaq həmin adamlar vaxtaşırı ağlaşma qururlar, deyirlər kasıbçılıqdır, pulumuz yoxdur. Uşaq oğruları hökumətdən uşaq pulu istəyirlər. Korrupsionerlər ünvanlı sosial yardım alırlar. Şair demişken, “rəqsi təlim ediyor axsaqlar”. Havadan yazmıram. Əgər hökumətdən humanitar yardım alan məcburi köçkünlərin siyahısını qaldırıb baxsanız orada heyrətamiz adlar görürsünüz. Mən bu yaxında birini öyrəndim, şok keçirdim. Adam işıq pulunu güzəştə ödəyirmiş (məyyəyən hissəni dövlət verirdi, indi - rayonlar geri qayıdandan sonra bilmirəm o sistem hələ də qalır), halbuki özünün energetika şirkəti vardır.

Dələduzluğumuzun miqyası kosmiktir. Sözünlə əsl mənasında. Bu yaxında Hesablama Palatası “Azərkosmos”-da yoxlamanın nəticəsini açıqlamışdı. On milyonlarla dövlət pulunun qanuna uyğun olmadan xərcləndiyi ortada idi. Tender keçirmədən, şübhəli şirkətlər vasitəsilə pulları xərcləyiblər. Hesabatdan bir cümlə isə tragikomik və ekzotik idi: “74-cü Beynəlxalq Astronavtika Konqresi çərçivəsində alınmış 5 451 ədəd hədiyyə (315 min manat) və digər xərclərlə bağlı müvafiq mühasibat uçotu qaydalarına riayət olunmayıb, 154,1 min manatlıq normadan artıq hədiyyə alışı müəyyən edilib”. Sitanın sonu.

Bu yalnız 1 rəsmi tədbirdə, yalnız hədiyyə alışındakı yeyintidir. Görəsən, 154 min manata hansı hədiyyələr alınıb? Məsələn, raket şəklində armudu stəkan dəsti, ya da muğam oxuyan marsiançik heykəlləri konqresin qonaqlarına hədiyyə edilmişdirmi?

Ümumiyyətlə, “normadan artıq hədiyyə” nə deməkdir? Hesablama Palatası bu gülməli ölçünü necə müəyyən edib? Bizim qanunvericilikdə hədiyyə normaları da varmış. Halal olsun. Heç nə ölçüsüz deyildir. Türkiyəli qardaşlarımız demişken, dövlətin malı dənizdir, onu yeməyən donuzdur.

Artıq “həyasızın üzünə tüpürdülər, dedi yaz yağışdır” mərhələsinə ötürüb keçmişik. Ayağında şərti cəzanın elektron qolbağını gəzdiren dələduz qanunsuz şəkildə taksilər sürərək avtomobil qəzası törətmişdi. Sırf təsadüf üzündən ölən-itən olmadı, lakin hadisəni qınamaq yerinə sürücü üçün... pul yığmağa başladılar. Qatil meyxanəçinin doğum gününü efridə qeyd etdikləri kimi. Dələduz-kaskadyorumuz isə xəstəxanadan etiraz bəyanatları yollayırdı: “Mənə təzə maşın alınması, 10-15 min pul yığılması xəbərləri yalandır. Cəmi 3-4 min yığılıb”.

Əlbəttə. Vəsait azdır. Bununla gələn dəfə heç çəpərdən tullanmaq olmaz. Əlaqədar orqanları da qınayırıq. Kişiye pul vermək lazımdır. Yaxşı olar dövlət təminatına götürülsün. 90-ların guya gülməli teletəməşasında deyilən kimi, DÖT-ə.

İndi buna pul verməyəsiniz, müalicəsini təşkil etməsəniz, sabah kim vətən uğrunda uçaçaqdır!? Sizdən soruşuram! Əminəm ki, heç bir cavabınız yoxdur.

Gəlin ocağa gəlir demişdir atalarımız. O baxımdan, xalq hökumətinə layıqdır, hökumət də xalqına. Ətlə dırnağın arasına girən bizim kimi jurnalist-murnalistlər isə iyənib çıxmağa məhkumdur. Təzəlikcə karikatur bir yalan dövrində idi, guya hökumət təzə qanun düzəldir, 60 yaşdan da pensiyaya çıxmaq mümkün olacaqmış. Bəzi avamlar sevindilər, hətta pensiyayı alıb xıdır-xıdır yeməyə hazırlaşanlar vardı. Deyirdilər minnətdarıq, artıq pensiya ilə dünya səyahətinə çıxacağıq. Ancaq çox keçmədi, camaat umsuq oldu. Sən demə, 65 yox, 60 yaşda pensiyaya çıxmaq üçün... 5 uşaq doğmaq lazım imiş. Doğa bilməyənlər üçün də işıq ucu qoymuşdular - əgər 5 uşağı doğan övrət rəhmətə gedibse, bu dəfə onun əri 60 yaşda pensiyaya çıxma bilmiş. Hərçənd, məşallah, pensiyamız o qədər çoxdur ki, onun məbləği ilə kişilərin də doğması mümkündür.

Nə qədər böyük humanizm... 5 uşaq, 60 yaş... (Müəllifin gözü doldu, cizmaqara yarımçıq qaldı - red.)

Azərbaycan dünyada etibarlı tərəfdaş, güclü, tərəfsiz və nüfuzlu dövlət kimi tanınır. Ölkəmiz həm ikitərəfli münasibətlər, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində səmərəli və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq əlaqələrini uğurla davam etdirir. Elə buna görə də dünyada bir sıra nüfuzlu dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən rəğbətlə qarşılanır, qəbul edilir.

Bu mənada Azərbaycanın strateji tərəfdaşlıq əlaqələri güclənir, dostlarının və tərəfdaşlarının sayı artır. Təsəvvüf deyil ki, hazırda ayrı-ayrı dövlətlər Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sisteminə fəal rolunu, pragmatik xarici siyasət kursunu yüksək qiymətləndirir, respublikamızla müxtəlif sahələrdə əhatə edən əlaqələrin inkişafına böyük önəm verir.

Müasir geosiyasi şəraitdə etibarlı strateji tərəfdaşlıq Azərbaycanın xarici siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir. Azərbaycan hazırda Türkiyə, Rusiya, İsrail, Pakistan, Misir və Mərkəzi Asiya bir sıra ölkələrlə strateji tərəfdaşlıq haqqında müqavilələr imzalayıb. Bu sırada xüsusən də Bakı ilə Ankara arasında 2021-ci ildə imzalanan Şuşa Bəyannaməsi mühüm yer tutur. Bundan başqa, Azərbaycan 2022-ci ildə Rusiya ilə də analoji müqavilə imzalayıb.

Son olaraq Prezident İlham Əliyev və Si Cinpin “Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgə Bəyanat” imzalayıblar.

Amma Azərbaycanın dünyanın super gücü ABŞ və aparıcı iqtisadi məkan olan Avropa İttifaqı ölkələri ilə strateji tərəfdaşlıq müqavilələrinin olmaması diqqət çəkir. “Azərbaycan bir çox ölkələrlə strateji tərəfdaşlıq sazişləri imzalayıb. Bütün bunlar coğrafi, siyasi, iqtisadi və nəqliyyat sahələrində Mərkəzi Asiya regionu ilə və Avropa arasında ümumi yanaşmaları formalaşmağa imkan yaradıb”.

Prezident İlham Əliyev ADA Universitetində keçirilən “Yeni dünya nizamına doğru” mövzusunda beynəlxalq forumda çıxışı zamanı deyib. Dövlət başçısı bildirib: “Regionda uzunmüddətli əməkdaşlığa gəldikdə, görə bilərsiniz ki, əgər xəritəyə baxsaq, Azərbaycan burada əsas yer tutur. Bəziləri Azərbaycanın nəinki bu prosesdən, o cümlədən, ümumiyyətlə, prosesdən ayırmaq və Cənubi Qafqazda ayrıcı xətləri çəkmək cəhdi göstərir. Lakin bu, birmənalı

Bakının strateji tərəfdaşları sirasında ABŞ niyə yoxdur?

Dostlarının sayını artıran Azərbaycanın fəvqəldövlətlə bu müqaviləsinin olmaması diqqət çəkir - səbəblər

olaraq uğursuz olacaq”.

Elə həmin tədbirdə Azərbaycanın Cənubi Qafqazın aparıcı ölkəsi, Qlobal Cənubun bir hissəsi olduğunu xatırladan dövlət başçısı “biz Birləşmiş Ştatlar üçün çox mühüm tərəfdaş ola bilərik” deyib. Daha əvvəl də prezident bildirib ki, yeni administrasiyanın dövründə ABŞ-la əlaqələr strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksələ bilər. İsrail Knessetində də oxşar çağırışlar səslənib, yəhudilərin Bakı ilə Vaşinqton arasında belə bir sənədin imzalanması üçün rol oynamasının vacibliyi vurğulanıb.

Professor Qabil Hüseynlinin “Yeni Müsavat”-a bildirdiyinə görə, münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq xarakterini alacağını gözləmək hələ tezdir. Onun fikrincə, ABŞ-ın indiki hakimiyyəti hələ də Cənubi Qafqaz proqramını elan etməyib.

Q.Hüseynli hesab edir ki, bu səbəbdən strateji tərəfdaşlıq səviyyəsində müqavilə yaxın gələcəkdə olmaya bilər: “Amerikadakı iqtidar region ölkələri haqqda mövqeyini bildirməyib. Ona görə də strateji tərəfdaşlıq statusu yaxında görünür. Sadəcə, Azərbaycan niyyəti ni ortaya qoyub. Tramp iqtidarı Bakının rolunu qiymətləndirməlidir. Çünki Azərbaycan çoxvektorlu və pragmatik xarici siyasət xətti götürüb.

Biz Qərb və Şərqlə əməkdaşlığı edirik, bu coğrafiyada mühüm qovşaq rol oynayırıq, regionun lider dövlətiyik. Bu gün Çin kimi nəhəng dövlət

artıq bizimlə strateji tərəfdaşdır, Rusiya kimi nüvə dövləti strateji müttəfiqdir, Türkiyə və Pakistanla hərbi-siyasi müttəfiqlik səviyyəsini getdikcə yüksəldirik, İsrailə strateji tərəfdaşlıq əlaqələri var... Yəni Azərbaycan çoxşaxəli siyasət yürüdür və bu addımları üçüncü tərəfi qıcıqlandırmadan, ona qarşı olmadan atır”.

Q.Hüseynlinin sözlərinə görə, Avropa Birliyi dövlətləri barədə heç də bunu birmənalı söyləmək olmaz: “Azərbaycan Avropa İttifaqının 9 ölkəsi ilə strateji əməkdaşlıq müqaviləsi imzalayıb. Ancaq bu münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlməsi üçün ilk növbədə Brüsselə bizə münasibəti dəyişməlidir. Düzdür, Azərbaycan Avropa Komissiyası, Avropa İttifaqı ilə yaxşı əlaqələrə malikdir, Leyen Bakıya gələndə mühüm strateji qaz sazişi imzalandı, qurumun baş diplomati Kaya Kalas da aprelin 24-də ölkəmizə səfər edib, amma Qərbin Bakıya qarşı addımlarını da nəzərdən qaçırmamalıyıq. Azərbaycan əleyhinə Avropa Şurasının, Avropa Parlamentinin tutduğu mövqe sözsüz ki, strateji tərəfdaşlıq sazişlərinin imzalanmasına əngəl olur. Ancaq 9 ölkə ilə strateji əməkdaşlığı da gəlin unutmayaq”.

Professor istisna etmir ki, gələcəkdə Azərbaycanla Macarıstan və bizə dost olan digər Aİ ölkələri arasında strateji tərəfdaşlıq sənədi imzalana bilər. O, ABŞ-la belə bir müqavilə-

nin Tramp dövründə imzalanıb-imzalanmayacağına isə əmin deyil, hətta bunun baş tutmamasını da mümkün sayır: “Səbəbləri yuxarıda saladıq, lakin bir nüans da odur ki, Tramp hakimiyyətinin başı başqa məsələlərə qarışıb. Onun Qrelandiyadan Panamaya, Ukraynadan İrana qədər bir siyasi gündəliyi var. Azərbaycan və bütövlükdə Cənubi Qafqazla bağlı yeganə istinadımız ABŞ liderinin Novruz bayramı təbriki, orada sülh müqaviləsinin imzalanmasını gözlədiyini qeyd etməsidir. Halbuki Azərbaycan Birləşmiş Ştatlar üçün bu regionda olduqca vacib dövlətdir”.

Politoloqun zənnincə, bizim ABŞ-ın müttəfiqi olan Avropa Birliyi ölkələrinin qaz təchizatında mühüm rolumuz, beynəlxalq terrorizmə qarşı birgə mübarizəmiz, zamanında Əfqanıstan, Kosova, İraqda sülhməramlı koalisiyada iştirakımız Amerika tərəfindən hər zaman vurğulanıb: “Eyni zamanda ABŞ-ın müttəfiqi olan İsrailə bizim əlaqələrimiz Vaşinqton tərəfindən dəyərləndirilir ki, bunu Trampın azərbaycanlı həmkarına məktubunda da görmək olardı. Üstəlik, ABŞ nəzərə almalıdır ki, Azərbaycan həm Rusiya, həm İranla sərhədi olan yeganə ölkədir. Bax, buna görə də bizimlə əlaqələri strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə qaldırmaqda ilk növbədə elə Birləşmiş Ştatların özü maraqlı olmalıdır”.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
 “Yeni Müsavat”

İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu'nun tezliklə Azərbaycana rəsmi səfəri gözlənilir. "Yeni Müsavat" bildirir ki, bu barədə aprelin 23-də "İsrail Hayom" nəşri məlumat yayıb. Səfərin tarixi dəqiqləşməsə də, yaxın gələcəkdə baş tutacağı gözlənilir. Səfər zamanı İsrail və Azərbaycan arasında ikitərəfli əməkdaşlıq müzakirələrin əsas mövzusu olacaq.

Artıq bir müddədir Azərbaycanın "İbrahim sazişləri"ne qoşulacağı müzakirə edilir. İsrail baş nazirinin ofisi də martda bəyan edib ki, rəsmi Təl-Əviv, Bakı və Vaşinqton arasında üçtərəfli əməkdaşlıq üçün güclü təməl yaradılması istiqamətində iş aparılır.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri

möhkəmləndirməkdir. Azərbaycanın bu qərarı verməsi isə təkcə regional deyil, həm də global güclər arasında yeni siyasi balansın formalaşmasına təsir göstərə biləcək tarixi hadisə ola bilər.

Bəs Azərbaycan "İbrahim sazişləri"nin tam hüquqlu iştirakçısına çevriləcəkmi? Bu sual hələ açıq qalır, lakin artıq indidən aydındır ki, Bakı regionun diplomatik mənzərəsində getdikcə daha mühüm rol

Netanyahunun Bakı səfəri və "İbrahim sazişləri" iddiası

Azərbaycan Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiyada yeni təhlükəsizlik arxitekturasının açar oyunçularından birinə çevrilir - yəhudi baş nazirin gəlişindən gözləntilər...

şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev fevralın 18-də Qüdsdə İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu ilə görüşüb. "The Jerusalem Post" nəşri bu görüşü rəsmi Bakının "İbrahim sazişləri"ne qoşulması məsələsinin qeyri-rəsmi müzakirəsi kimi dəyərləndirmişdi.

Digər tərəfdən, ABŞ-ın yəhudi icmasının 50-dən çox rəvvini "İbrahim sazişləri"nin genişləndirilməsi ilə bağlı Prezident Donald Trampa müraciət ediblər. Rəvvinlər türk dövlətlərindən Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistanın bu razılaşmaya daxil edilməsini istəyirlər. Müraciətdə həmçinin Azərbaycana qarşı "907-ci düzəliş"in ləğv edilməsinin zəruriliyi qeyd olunub.

Bütün bu amilləri nəzərə alaraq, Azərbaycanın "İbrahim sazişləri"ne qoşulması, əgər baş verərsə, təkcə diplomatik akt kimi deyil, həm də yeni geosiyasi və iqtisadi era-ya keçid kimi qiymətləndiriləcək. ABŞ və İsrail üçün bu, regionda təsir dairəsini genişləndirmək və Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini daha da artırmaq imkanındır. Bakı üçün isə bu addım enerji, texnologiya və müdafiə sahəsində yeni imkanlar açmaqla yanaşı, beynəlxalq mövqeyini

oynayır. Azərbaycan təkcə İsrailin strateji tərəfdaşı deyil, eyni zamanda Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiyada yeni təhlükəsizlik arxitekturasının açar oyunçularından birinə çevrilir. Əgər Bakı və Təl-Əviv arasındakı danışıqlar Azərbaycanın rəsmi olaraq bu formada qoşulması ilə nəticələnsə, bu, regional güc balansını dəyişərək yeni iqtisadi və siyasi əməkdaşlıq imkanları yaradacaq.

Qeyd edək ki, "İbrahim sazişləri" 2020-ci ildə ABŞ-ın vasitəçiliyi ilə İsrailə bir neçə müsəlman ölkəsi arasında imzalanmış diplomatik sazişlər paketidir. Bu sazişlər çərçivəsində İsrail Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ), Bəhreyn, Sudan və Mərakeşlə rəsmi diplomatik əlaqələr qurub.

Siyasi analitik Oqtay Qasımov "Yeni Müsavat"a söylədi ki, Netanyahu'nun səfər edəcəyini hələlik İsrail mediası yayıb və rəsmi açıqlama verilməyib: "Əgər belə bir səfər gerçəkləşsə, müzakirə olunacaq çoxlu mövzular var. Əvvəla, ikitərəfli münasibətlərə aid məsələləri danışacağıq. Belə ki, İsrail Azərbaycanın ən yaxın tərəfdaşı statusunu daşıyan bir ölkədir. Hazırda münasibətlər intensiv şəkildə inkişaf etmək-

dədir. Bu əlaqələr bir çox iqtisadi sahələrdə əhatə edir. Həm siyasi, həm iqtisadiyyat, həm ticarət, o cümlədən müdafiə sənayesi, hərbi-texniki, ən əsası enerji sektorunda əməkdaşlıq əlaqələri var. Nəzərə alsaq ki, SOCAR da İsrail dəniz sularında qaz istismarı ilə bağlı tenderdə iştirak edib və bu hüququ qazanıb. Bu da əlaqələrin hansı səviyyədə olduğunu göstəricisidir".

O.Qasımov əlavə etdi ki, səfər zamanı regional məsələlər müzakirə ediləcək: "Xüsusən Cənubi Qafqaz və Yaxın Şərqdəki məsələlər var. Azərbaycanın Türkiyə-İsrail, İran-İsrail əlaqələrinin normallaşması üçün Bakının oynaya biləcəyi rol müzakirə ediləcək. Azərbaycanın belə bir təcrübəsi var və iki il əvvəl İsrailə Türkiyəni barışdırıb. Növbəti cəhd bu günlərdə oldu və Bakıda görüş keçirildi. Bundan başqa, Azərbaycan-İsrail-Amerika münasibətlərinin formalaşması son zamanlar yəhudi dövlətində tez-tez səslənən fikirlərdən biridir. "İbrahim sazişləri"ne qoşulmağa gəlincə, Azərbaycan onsuz da bu prosesdə bir formada iştirak edir. Yeni İsraildə səfirlik açan azsaylı müsəlman ölkələrindən biri Azərbaycandır.

Bu məsələlər də müzakirə ediləcək. Amma regional və global mövzuları müzakirə etmək üçün böyük bir gündəm var".

Siyasi ekspert Züriyyə Qarayeva qeyd etdi ki, əslində "İbrahim sazişi" yəhudi dövləti ilə ərəb ölkələri arasında münasibətləri yaxınlaşdıran layihədir: "Azərbaycan bu sazişə qoşulmasa da olar. Çünki İsrailə münasibətlər yüksək səviyyədədir və spesifik xarakter daşıyır. Bu əlaqələr ən müxtəlif səviyyələrdə inkişaf edir. Ona görə Netanyahu'nun Azərbaycana gəlişi bu tərəfdaşlığı daha da gücləndirə bilər. Səfərin nə zaman olacağı deyilməyə də, yay mövsümünə təsadüf etməsi istisna deyil".

Ekspert vurğuladı ki, Netanyahu Bakıda iki əsas məsələni müzakirə edə bilər - Türkiyə və İran. Onun fikrincə, az əvvəl Bakıda İsrail və Türkiyə nümayəndələrinin görüşünün keçirilməsi Azərbaycanın barışıqda vasitəçi rolunun əhəmiyyətini bir daha nümayiş etdirdi: "Netanyahu Türkiyə ilə gərginliyin azaldılmasını Azərbaycanla müzakirə edə bilər. Bundan savayı, Bakı Suriya prosesində iştirak

"İt uşaqları, girovları qaytarmın!"

Mahmud Abbasdan HƏMAS-a və İsrailə sərt sözlər

"Qəzza sakinlərinin evlərindən çıxarılması yeni Nəqbaya gətirib çıxara bilər, biz bunu rədd edirik..." Fələstin Administrasiyasının rəhbəri Mahmud Abbas Fələstin Azadlıq Təşkilatının Mərkəzi Şurasının iclasında HƏMAS-ı və İsraili sərt tənqid edib. O, digər məsələlərlə yanaşı, bəyan edib ki, İsrail Qəzza bölgəsinin tamamilə məhv edilməsinə yönəlmiş müharibə aparır.

Moderator.az xəbər verir ki, bu barədə "İsrailinfo.co" nəşri məlumat yayıb.

HƏMAS-a müraciətində Fələstin Administrasiyasının rəhbəri deyib: "İt uşaqları, girovları qaytarmın ki, İsrailin hücum etmək üçün bəhanəsi olmasın! Qəzzada hər gün yüzlərlə insan ölür, minlərlə ailə tamamilə məhv edilir, təkcə ona görə ki, siz girovları azad etməyə razı deyilsiniz".

Mahmud Abbasın sözlərinə görə, 2007-ci ildə HƏMAS-ın Qəzza bölgəsində həyata keçirdiyi çevriliş İsrailə "Qəzzanı dağıtmaq üçün legitimlik" qazandı.

Abbas əlavə edib ki, şura İsrailin Qəzza sakinlərini evlərindən çıxarmaq cəhdlərini rədd edir və bunu "yeni Nəqba" adlandırır. Bu ifadə 1948-ci ildə İsrailin işğalçı müharibəsi zamanı 700 minə yaxın fələstinlinin köçürülməsinə istinad edir.

"Biz bunu rədd edirik. Bu bizim torpağımızın ayrılmaz hissəsidir, Qəzzada baş verənlər Cənində və hər yerdə də baş verir", - o deyib. "Hazırkı vəziyyət ikinci Nəqbaya gətirib çıxara bilər", - o əlavə edib.

Qəzzada qan tökülməsinin qarşısını almaq üçün Fələstin Administrasiyasının nə edə biləcəyi ilə bağlı suala cavab olaraq Mahmud Abbas deyib: "Bizim bununla nə əlaqəmiz var? Biz ümumiyyətlə fərqli xalqlarıq".

Abbasın 59 girovun hamısını, yoxsa yalnız ABŞ vətəndaşlarını nəzərdə tutduğu aydın deyil. ABŞ və İsrail vətəndaşı olan Edan Aleksandr hazırda sağ olduğu güman edilən yeganə amerikalı girovdur. HƏMAS daha dörd ABŞ vətəndaşının cəsədini də saxlayır.

Mərkəzi Şuranın iki gün ərzində müzakirə edəcəyi əsas məsələ Fələstin Administrasiyası rəhbərinin müavininin təyin olunmasıdır. Seçiləcək şəxs Mahmud Abbasın fəaliyyətsiz hala düşəcəyi və ya vəfat edəcəyi təqdirdə avtomatik olaraq administrasiyanın rəhbəri olacaq. Xatırladaq ki, bu ilin noyabrında Mahmud Abbasın 90 yaşı tamam olacaq.

edir. Cənab Prezident Suriya lideri ilə Antalyada görüşdü və onu ölkəmizə dəvət etdi. Yəhudi baş nazirə Azərbaycanın Suriyadakı rolunun da müzakirəsi gözlənilir. Biz Suriyanın yenidən qurulmasında da iştirak edirik. Ona görə də bu mövzuların masada olacağını güman edərik".

İran Prezidenti Pezeşkiyanın da aprelin 28-də Azərbaycana gələcəyini xatırladan təhlilçi bildirdi ki, Bakı konflikti olan tərəflər arasında gərginliyin azaldılmasında önəmli məkan ola bilər: "Həm Netanyahu, həm Pezeşkiyanla İsrail-İran gərginliyin müzakirəsi də istisna

deyil. Azərbaycan Türkiyə-İsrail, İran-İsrail əlaqələrinin normallaşmasında, hərbi eskalasiya riskindən yayınmaqda köməkçi ola bilər. Bu da ölkəmizin regional oyunçu olaraq əhəmiyyətini artırmaqdadır. İran da anlamalıdır ki, Azərbaycan İsrailə münasibətlərdə ona qarşı planlar qurmur, əksinə, tərəfləri bir araya gətirməyə hazırdır. O baxımdan Netanyahu'nun səfəri olduqca vacibdir. Şübhəsiz ki, görüşdə ikitərəfli əlaqələr, enerji və müdafiə sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi də müzakirə ediləcək".

✉ **Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"**

23 Aprel Milli Suverenlik və Uşaq Bayramı münasibətilə Türkiyədə ictimai nəqliyyat pulsuz xidmət göstərilib. Bununla bağlı prezident fərmanı Türkiyənin "Resmi Gazete"sində dərc olunub.

Fərmanda qeyd olunur ki, 23 Aprel Milli Suverenlik və Uşaq Bayramı münasibəti ilə Başkentray və Marmarayda, o cümlədən Sirkeci-Kazlıçeşme dəmiryol xətti və Gayrettepe-İstanbul hava limanı-Arnavutköy istiqamətləri üzrə hərəkət edən ictimai nəqliyyatda gedış haqqı pulsuz olacaq.

Dünya praktikasında bir çox ölkələrdə bayram günlərində ictimai nəqliyyat pulsuz xidmət göstərir. Ölkəmizdə həftənin bazar günləri Bakıda parklanma yerləri ödənişsizdir. Bəs bəzi bayram günlərində (məsələn, 28 Mayda) ictimai nəqliyyatın ödənişsiz xidmət göstərməsi nə dərəcədə mümkündür?

Yalnız Türkiyədə deyil, dünya praktikasında bir sıra ölkələrdə və şəhərlərdə ictimai nəqliyyatın tamamilə və ya müəyyən günlərdə pulsuz olması təcrübəsi var. Bu, ətraf mühitin qorunması, tıxacların azaldılması və sosial ədalətin təmin olunması məqsədi daşıyır. Məsələn, Lüksemburq dünyada ilk ölkədir ki, 2020-ci ildən etibarən bütün ictimai nəqliyyatı tamamilə pulsuz edib. Avtobus, tramvay və qatarlar həm şəhər daxilində, həm də şəhərlərarası səfərlərdə pulsuzdur. Estoniyanın Tallin şəhərində 2013-cü ildən bəri daimi sakinlər üçün ictimai nəqliyyat pulsuzdur.

mai nəqliyyat pulsuzdur. Diger Estoniya şəhərləri də bu modelə keçməyə çalışıblar. Almaniyada bəzi şəhərlərdə qısa müddətli və ya bayram günlərinə xüsusi

Hill (North Carolina) kimi şəhərlərdə ictimai nəqliyyat pulsuzdur. Hindistanın Dehli şəhərində isə yalnız qadınlara metroda və bəzi avtobus xətlərində pulsuz

tifadədə fərqlidir. Məlumdur ki, ölkəmizdə 5 yaşdan aşağı olan şəxslər bütün nəqliyyat vasitələrindən ödənişsiz istifadə edə bilirlər. Özel sektordan bunu gözlə

olacaq. Amma o nə vaxt olacaq, bunu söyləmək çətindir.

İqtisad elmləri doktoru, professor Zahid Məmmədov "Yeni Məsvət"ə mövzu ilə bağlı fikrini bölüşüb: "Azərbaycanda da bu kimi layihələrin həyata keçirilməsi üçün imkanlar var. Xüsusən də gənclərin mədəni inkişafından danışırıqsa, bunlara diqqət etməli

Özəlliklə bir qayda olaraq tələbələrə, şagirdlərə, pensiyacılar dəstəyimizi göstərməliyik. Elə pensiyaçı var ki, 4-5 dəfə xəstəxanaya gedib gəlir. Bunlar çox vacibdir. Bayramlarda mütləq ictimai nəqliyyat pulsuz olmalıdır. Muzeylər də müəyyən tarixlərdə mütləq pulsuz olmalıdır. Bütün bunlar Azərbaycan xalqının rifahı naminə həyata keçirilməlidir".

Professor əlavə edib ki, bu kimi layihələrə özel sektor dəstək verməlidir: "Sosial məsuliyyət çərçivəsində bunu özel sektor etməlidir. Özel sektor çalışır ki, insanların rəğbətini qazansın. Bu gün bütün dünyada şirkətlər sosial məsuliyyət çərçivəsində insanların sosial rifahının inkişafına dəstək olur. Onları işlə təmin edir, məktəb, kitabxana tikir. O şirkətlər ki, müəyyən regionlarda yerləşir, onlar çox zəngin olur. Hazırda Sibirde fəaliyyət göstərən rus şirkətləri var, onlar hara gedirlərsə, zənginləşirlər. Orada hər şey özəlləşir, bir görəsiniz şirkətlər orada nələr yaradıb. İnfrastruktur, kinoteatrlar, mədəniyyət sarayları yaradıblar. Məsələn, Domodedovda elə parklar, sanatoriyaclar açılıb ki, həmin region da o qədər inkişaf edib ki. Bizdə də Səderək, Binə, Lökbatan da belə inkişaf etməlidir, çünki orada iş adamları var, sosial məsuliyyət var. İş adamı olan yerdə bu cür layihələrə dəstək verilir. Bu mədəniyyəti bizə də gətirmək lazımdır".

□ **Afaq MİRƏYİQ, "Yeni Məsvət"**

Bir gün Bakıda nəqliyyat pulsuz olacaq

Dünyada ictimai nəqliyyatı tamamilə pulsuz olan ölkələr var; professor deyir ki, ölkəmizdə heç olmasa müəyyən günlərdə ictimai nəqliyyat pulsuz olmalıdır

layihələr çərçivəsində pulsuz nəqliyyat xidməti təqdim olunur. Məsələn, Berlin müəyyən günlərdə bu təcrübəni tətbiq edib. ABŞ-da da bəzi şəhərlərdə, xüsusən Kansas City, Columbia (South Carolina) və Chapel

gedış haqqı təqdim olunur. Ölkəmizdə nəqliyyat özel və dövlət strukturlarına ayrılır. Dövlət strukturunda müəyyən şəxslər üçün müxtəlif güzəştlər tətbiq edilir. Amma bu proses də metro və avtobuslardan is-

mək çətindir, dövlət strukturlarında nəqliyyatdan pulsuz istifadə edilməsinə müəyyən təşəbbüslər ola bilər. Bununla bağlı müəyyən layihələr də reallaşdırıla bilər. İnanmaq istərdik ki, bir gün paytaxtda nəqliyyat pulsuz

yık. Hətta Rusiyada belə gənclərin, tələbələrin endirimli kartları var. Fransada belə tələbə kartları var, istənilən yerlərə gedə bilirlər. İndi bizdə müəllim yanına gedən uşaqlar nə qədər avtobusa pul ödəyirlər. Metroya minir, sonra avtobusa minir, hər dəfə pul ödəməli olur. Türkiyədə isə avtobusa mindikdən sonra başqa nəqliyyatlara, misal üçün tramvaya mindikdə pulsuz sayılır. Müəyyən saat çərçivəsində bir yere gedirəmsə, bir neçə dəfə nəqliyyat dəyişirəmsə, pul ödəyirəm, evə gedib çatmağım 3-5 manat pul edir. Biz, əlbəttə, bunu düşünməliyik. Bununla bağlı gərəklı addımların atılmasının vaxtıdır. Müəyyən insanlara bu güzəştlərin olması günün tələbidir.

Yağın artan qiyməti cibləri "əridir"

Avropada heyvandarlıqda məhsuldarlığın azalması səbəbindən süd məhsulları bahalaşmış, bəs bizdə?

"Azərbaycanda yerli istehsalın olmasına baxmayaraq, bir çox istehsalçılar xammal xaricdən gətirir. Onlar idxal məhsullarının qiymətinə həssas yanaşır. Çünki idxal faktoru süd və yağ məhsullarında daha çoxdur. Azərbaycan kərə yağını Belarus, İran, Yeni Zelandiya və digər ölkələrdən gətirir".

Bu fikirləri Baku-post.az-a **iqtişadçı ekspert Xəlid Kərimli** kərə yağının bahalaşması barədə danışarkən deyib.

O bildirib ki, Avropada heyvandarlıqda məhsuldarlığın azalması səbəbindən süd məhsulları bahalaşmış. Hazırda bütün dünyada süd məhsullarının qiymətində artım müşahidə olunur: "Ölkədə südlük istiqamətli heyvanlar tələbatı ödəyəcək sayda deyil. Onsuz da iqlim dəyişmələri, otlaq sahələrinin azalması və s. bağlı

xərclər artıb. Yerli süd məhsullarımız da bahadır. İdxal qiymətləri yüksəldikcə bazarda həm idxal, həm də yerli kərə yağının qiyməti artır".

İqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərovun sözlərinə görə, Azərbaycan kərə yağını əsasən xaricdən alır.

Dünya bazarında qiymətlərin yüksəlməsi daxili bazara da təsir edir: "Son illər ölkəmizdə ərzaq məhsulları, xüsusən də kənd təsərrüfatı məhsulları üzrə idxaldan asılılığın artması ciddi narahatlıq doğurur. Ancaq Azərbaycanda kərə yağı təminatı

elə əvvəldən idxaldan asılı olub. Yerli məhsullar daxili tələbatı ödəmək gücündə deyil. Ölkəmizdə ət və ət məhsullarının da idxalında kəskin artım müşahidə edilir. Bütün bunlar da kifayət qədər ciddi tendensiya sayılır".

Pərviz Heydərov hesab

edir ki, yerli istehsalın artırılması və idxaldan asılılığın azaldılması kərə yağının qiymətinin sabitləşməsinə və əhalinin bu məhsula əlçatanlığının yaxşılaşmasına müsbət təsir göstərə bilər: "Heyvandarlıq və süd məhsulları istehsalının inkişaf etdirilməsi vacibdir. Bu, ölkədə kərə yağının qiymətinin sabitləşməsinə kömək edər".

İqtisadçı qeyd edib ki, daxili xammalla yerli kərə yağı istehsal edə bilmirik: "Qiymət fərqliliyini ortaya çıxaran məhz idxal faktorudur. Yerli istehsalda da xammal idxal hesabına təmin olunur. Sırf daxili xammal hesabına kərə yağı istehsalı mümkün deyil. Dünyada xammalın da qiymətində artım müşahidə edilir. Ona görə yerli istehsal məhsullarının da qiyməti qalxıb. Heyvandarlıq inkişaf etdirməliyik. Xüsusən süd və yağ istehsalı istiqamətlərinin inkişafına önəm verməliyik. Ölkədə yerli kərə yağı istehsalı sahəsində

sahibkarlığın inkişafının qayğısına qalmalı, bu istiqamətə xüsusi diqqət yetirilməlidir".

İqtisadçı ekspert Rauf Qarayevin dediyinə görə, kərə yağının istehsalının azalması ölkədə heyvandarlıq sahəsində müəyyən problemlər yaşandığını göstərir: "Torpaq sahələri zəbt olunub, örüş sahələri özəlləşdirilib, yem bazası qıtdır. Ölkəmizdə heyvanların bəslənməsi üçün yem azdır. Xaricdən almaq isə baha başa gəlir. Fermer də hesab-kitab edir, heç bir gəliri olmadığını görür və məcbur qalıb heyvan saxlamaqdan imtina edir, kənd təsərrüfatının digər sahələri ilə məşğul olur. Bu da ölkədə heyvandarlıqda müəyyən tənəzzülə gətirib çıxarır. Nəticədə biz kərə yağı istehsalının azalmasını müşahidə edirik. Faktiki olaraq bu sahədəki tələbatı ödəmək üçün idxaldan asılıyıq".

□ **"Yeni Məsvət"**

“Türkiyə, Pakistan, Azərbaycan və digər türk dövlətləri birgə əməkdaşlıq çərçivəsində yeni addımlar atacaq”. Bunu Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Pakistanın baş naziri Şahbaz Şəriflə birgə mətbuat konfransında deyib. Ərdoğan Türkiyə ilə Pakistan arasındakı əməkdaşlığın bölgədə sülh və sabitliyə mühüm töhfələr verdiyini bildirib: “Demək olar ki, hər mövzuda Pakistanla tam uyğunluq içində hərəkət etdiyimizi görməkdən məmnunuq. Bundan sonra Türkiyə, Pakistan, Azərbaycan və digər türk dövlətləri əməkdaşlıq istiqamətində önəmli addımlar atacaq”.

Ərdoğanın anonsu: Azərbaycan da hazırılıq içində

Türkiyə-Pakistan-Azərbaycan hərbi-müdafiə ittifaqı yaradır?

Amma Ərdoğan birgə yeni addımların nədən ibarət olacağını təfərrüatlarını açıqlamayıb.

Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan sıx ikitərəfli münasibətlər qurduğu kimi, üçtərəfli platformada da əməkdaşlığı genişləndirirlər. Bu baxımdan dost ölkələrin beynəlxalq təşkilatlardakı fəaliyyəti xüsusi diqqət çəkir. Hər üç ölkə beynəlxalq tədbirlərdə koordinasiya fəaliyyət ortaya qoyaraq bir-birinin təşəbbüsünə və haqlı mövqelərinə dəstək nümayiş etdirirlər.

Hərbi sahədə əməkdaşlıq Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan münasibətlərində xüsusi yer tutur. Həm Pakistan, həm də Türkiyə güclü hərbi sənaye qurublar. Pakistan və Türkiyə arasında sıx hərbi əməkdaşlıq mövcuddur. Azərbaycan da özünün müdafiə sənayesini uğurla inkişaf etdirir. Hazırda Türkiyənin və Pakistanın ayrı-ayrı hərbi texnikaları Ordumuzun silahlanmasına cəlb olunub. Paralel şəkildə, birgə istehsalatların yaradılması istiqamətində iş aparılır. Üç dost ölkənin hərbi təlimlərdə bir araya gəlmələri də diqqətləyiq haldır.

AMİP Ali Məclisinin sədri, politoloq Rəşad Bayramov “Yeni Məsələ”

vat”a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan üçtərəfli dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin ən yüksək səviyyədə formalaşdığı və bütün istiqamətlərdə uğurlu inkişaf etdiyi ortadadır: “Ölkəmizin Avrasiyanın ən əhəmiyyətli geostrateji regionlarından biri olan Cənubi Qafqazdakı güclü mövqeyi, enerji ehtiyatları, nəqliyyat dəhlizlərinin qovşağında yerləşməsi, Türkiyə və Pakistanla olan qardaşlıq münasibətləri geosiyasi maraqlar baxımından da bizimlə ittifaqı təşviq edir. Bu amillərin nəticəsidir ki, Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan sıx ikitərəfli münasibətlər qurduqları kimi, üçtərəfli platformada da əməkdaşlığı genişləndirirlər. 27 iyul 2021-ci il tarixdə Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan parlament sədrlərinin üçtərəfli görüşündə imzalanmış Bakı Bəyannaməsi bunun bariz sübutudur. Eləcə də hərbi və müdafiə sahəsində çox uğurlu əməkdaşlıq fəaliyyətinin olduğu da məlumdur. 2021-ci ilin sentyabrında Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan xüsusi təyinatlılarının iştirakı ilə keçirilən “Üç

qardaş-2021” birgə təlimləri bu mənada son dərəcə böyük əhəmiyyət kəsb edən tarixi bir hadisə oldu”.

Politoloq onu da vurğuladı ki, Ərdoğanın “Türkiyə, Pakistan, Azərbaycan və digər türk dövlətləri birgə əməkdaşlıq çərçivəsində yeni addımlar atacaq” bəyanatı da mövcud reallıqlardan irəli gəlir: “Türk dövlətləri arasında olan münasibətlər, eləcə də rəsmi İslamabadın hər zaman müsəlman dövlətləri ilə əlaqələrə, xüsusilə Türkiyə və Azərbaycan başda olmaqla, türk dövlətləri ilə münasibətlərə xüsusi önəm verməsi əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində yeni addımların atılmasına imkan verir.

Türkiyə və Pakistan liderləri arasında keçirilən görüşdə əsasən iqtisadi münasibətlərin inkişaf etdirilməsi, qarşılıqlı sərmayə qoyuluşlarının təşviqi, hərbi və müdafiə sahəsində olan əməkdaşlığın ortaq layihələrlə daha da inkişafı, enerji sahəsində yeni layihələrə start verilməsi kimi məsələlərin olduğunu nəzərə alaraq deyə bilərik ki, sadalanan istiqamətlərdə Azərbaycanla və digər türk dövlətləri ilə birgə hansısa yeni

addımların atılacağı gözlənilir. Xüsusən də enerji və təbii ehtiyatlar sahəsində, eləcə də hərbi sahədə hansısa yeni layihələrə start verilə bilər. Hətta Türkiyə-Pakistan-Azərbaycan hərbi-müdafiə ittifaqının yaradılması üçün müvafiq fəaliyyətə start verilməsi də ehtimal edilə bilər”.

Siyasi təhlilçi Sona Əliyevanın sözlərinə görə, hazırda Pakistan da daxil olmaqla, Azərbaycan, Türkiyə və Orta Asiyadakı türk dövlətlərinin hərbi sənaye sahəsində müəyyən boşluqları var: “Hər biri silah istehsalçısı olsa da, bir sıra nüanslarda idxal asılılığından əziyyət çəkir. Ona görə də adıçəkilən ölkələr çəkici bir yerə vurmağı qərara alıblar. Düşünürəm ki, yeni Ankara və İslamabad yaxınlaşması həm də Orta Asiya türklərinin nicat yoludur. Bu yaxınlaşmada Azərbaycanın da özünəməxsus yeri və payı var. Yeni dünya düzənində təzə təhlükəsizlik çətininin qurulması olduqca vacib məsələdir. Eyni zamanda çağımızın tələbidir. Türk Dövlətləri Birliyinin Pakistanın da yaxından iştirakı ilə yeni ortaq silah sənayesi mərkəzinin qurulması bizi daha da güclü edəcək. Bu

Azərbaycana qarşı hərbi əməliyyatlar başlayır?

Bir sıra yardım pərdələri altında Fransa kimi dövlətlərin Ermənistanla hücum silahları verməsi və Ermənistanın gələcəkdə hansısa beynəlxalq hərbi əməliyyatlara, o cümlədən AB tərəfindən aparılacaq missiyalara hazırılıq prosesi bir daha onu deməyə əsas verir ki, Cənubi Qafqazda və ümumilikdə regionda yeni münaqişə ocağının yaradılması 2 ssenari üzrə inkişaf edir.

APA-a xəbər verir ki, bunu Milli Məclisdə “Cənubi Qafqazda sabitliyə “sülh missiyası” adlı hibrid hücum” mövzusunda keçirilən ictimai müzakirədə Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı müvəqqəti komissiyanın sədri Ramid Namazov deyib.

Komissiya sədri qeyd edib ki, birincisi, Ermənistan Fransanın dəstəyi və təhriki ilə Azərbaycana qarşı hərbi əməliyyatlara əl atar və regionda yeni müharibə alovlan bilər. “İkincisi isə qonşu dövlətlərdən birinə - məsələn, İrana qarşı Qərbin aparacağı hərbi əməliyyatlara Ermənistan da cəlb edilə, əməliyyatlar nəticə vermədiyi təqdirdə həmin qonşu dövlətin əks həmləsi ilə Qərbi Zəngəzur/Sünik zəbt edilə bilər. Bu bizim ssenarilərimizdir. Çünki Vətən müharibəsindən sonrakı mərhələ Sünik vilayətinin strateji əhəmiyyətinə təsir edərək xarici aktorların bölgəyə marağını artırır”.

Separatçılar Rusiya bazasına güvənir

Rusiyanın Abxaziyadakı hərbi mövcudluğu müdafiə xarakteri daşıyır və Gürcüstanın güc tətbiq etməmək haqqında sazişi imzalamaqdan imtina etməsi fonunda potensial təcavüzün qarşısını alır.

Bunu “RIA Novosti”yə müsahibəsində Moskvadakı Abxaziya “səfiri” Alxas Kvitsiniya bildirib.

O, həmçinin qeyd edib ki, Abxaziya Rusiya ilə təhlükəsizliklə bağlı bütün məsələləri şəffaf şəkildə müzakirə edir və abxaz cəmiyyətində Moskva ilə hərbi əməkdaşlığın genişləndirilməsinin sülhün təminatı olduğu anlayışı formalaşıb.

“Hazırda Abxaziya ərazisində yerləşən 7-ci Rusiya hərbi bazası sabitlik və təhlükəsizliyin əsas amilinə çevrilib”, - deyə Kvitsiniya vurğulayıb.

yaxınlaşma Pakistan üçün də olduqca vacibdir. Ona görə ki, İslamabad Pekin və Dehli ilə rəqabətdədir. Onlarla müqayisədə bəzi xammal çatışmazlıqları yaşayır. Qazaxıstan və Özbəkistan isə bu xammalı ödəyəcək gücdədir. Digər xammal və sənaye potensialını birləşdirdikdə ortaya gözəl və nəhəng hərbi sənayesi mənzərəsi çıxacaq. Hazırda Pakistanla türksoylu ölkələr arasında əməkdaşlıq siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik, mədəniyyət, müdafiə və digər sahələrdə davam etdirilir. Xüsusilə 44 günlük Vətən müharibəsində də Pakistan ölkəmizin mövqeyini birmənalı olaraq dəstəklədi. Prezidentimiz İlham Əliyev dost dövlətimiz Türkiyə-Pakistan münasibətlərində də görmək mümkündür”.

□ **Cavansir ABBASLI,**
“Yeni Məsələ”

“Toplum TV” işi üzrə məhkəmə başladı

“Toplum TV” işi üzrə təqsirləndirilən Ələsgər Məmmədli, Akif Qurbanov, Ramil Babayev, Əli Zeynalov, Müşfiq Cabbarov, Fərid İsmayilov, İlkin Əmrahov, Ruslan İzzətli və Elmir Abbasovun məhkəmə prosesi başlayıb.

“Teleqraf” xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Azər Tağıyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxslərin anket məlumatları dəqiqləşdirilib. Təqsirləndirilən şəxslərin hamısı cinayət işinə xitam verilməsini, əks halda, seçilmiş qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz edilməsini istəyib.

Eyni vəsatətlə bağlı Ələsgər Məmmədli müttəhim kürsüsündən çıxış edib. Təqsirləndirilən şəxs ittihamları qəbul etmədiyini, yekunda bəraət alacağına ümid etdiyini deyib: “Mənə qanunsuz sahibkarlıq, qaçaqmalçılıq və digər ittihamlar verilib. Amma mən sadəcə müəllim işləmişəm. Bir dəne avtomobilim var, onun da üstünə həbs qoyulub. Vəkillərimlə tam razıyam. Hər gün təcridxanada televizora baxıram. Təəssüf edirəm ki, şəklimi qoyub yazırlar ki, qaçaqmalçıdır”.

Azər Tağıyevin sədrlik etdiyi hakimlər hələ ki vəsatətlərin heç biri ilə bağlı qərarı elan etməyib.

Xatırladaq ki, 2024-cü il martın 6-da sosial şəbəkələrdə “Toplum TV”nin ofisində axtarış aparılması və saxlanılanların olması ilə bağlı xəbərlər yayılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin yaydığı məlumata görə, paytaxtın Nərimanov rayonu, Y.V.Çəmənzəminli küçəsi 98 B ünvanında yerləşən ofisdə və əlavə digər ünvanlarda bir qrup şəxsin fəaliyyəti ilə bağlı daxil olan məlumat əsasında polis əməkdaşları əməliyyat-axtarış tədbirləri keçiriblər.

İstintaq araşdırması zamanı “Toplum TV”nin təsisçisi Ələsgər Məmmədli, redaktor Müşfiq Cabbarov, “Demokratik Təşəbbüslər İnstitutu”nun rəhbəri Akif Qurbanov, həmin institutun əməkdaşı Əli Zeynalov, “III Respublika” Platformasının qurucu heyət üzvü Ruslan İzzətli, Ramil Babayev, İlkin Əmrahov, Fərid İsmayilov və Elmir Abbasov məsuliyyətə cəlb olunublar.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Mahirə Kərimovanın sədrliyi ilə Belarus vətəndaşları, 1976-cı il təvəllüd-

lü Aleksey Ramizoviç Babayev və 1990-cı il təvəllüdü Sergey Oleqoviç Qrinkeviçin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam edir.

Ramiz Mehdiyevin qızının bankında şok soyğun

“BTB Bank”da tanınmış müştərilərin seyflərindən 800 min manat necə oğurlanıb?

Her 2 müttəhimə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 177.4 - xüsusilə külli miqdarda oğurluq maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. İstintaqın gəldiyi qənaətə görə, müttəhimlər “BTB Bank”da müştərilərin depozit otağındakı seyflərdən 800 min manat oğurlayıblar. Ramiz Mehdiyevin ailə üzvlərinə məxsus bankdan pul və qızıl-zinət əşyalarının sifarişlə oğurlanması, bunun üçün Bakıda xüsusi oğru dəstəsinin gəldiyi bildirilir.

Gununesi.info-nun xəbərinə görə, təqsirləndirilən şəxslərdən Sergey hadisədən bir müddət əvvəl Bakıya gəlib, hotelə qalıb. Gedib bankda seyf icarəyə götürüb. O bildirib

ki, bu oğurluğu sifarişlə icra edib. Bunu həyata keçirmək üçün ona xüsusi alətlər də veriblər. Əvvəllər Minskdə azərbaycanlılarla restoran biznesi ilə məşğul olduğunu deyən Sergey Qrinkeviçin sözlərinə görə, ona bu oğurluğu German adlı şəxs sifariş verib. Bakıya öz hesabına gəlsə də, sonrakı xərclərini də o ödəyib. Cinayətin hansı bankda törədiləcəyini, onun harada yerləşdiyini və s. məsələləri də Bakıda olarkən öyrənib: “Heç açdığım seyflərin də kimə məxsus olduğunu bilmirdim, təsadüfən açdım. Həmin seyfləri açan alətlər vermişdilər. İcarəyə seyf götürmüşdüm deyə, rahat

girə bildirdim o yerə. Bir də gördüyüm işlərin videosunu çəkmək tapşırılmışdı”.

Sergey Qrinkeviç vurduqları ziyanın məbləğinin ittihamda göstərilən qədər çox olmadığını da qeyd edib. Cinayət işi üzrə 5 zərərçəkmiş var. Bunlar Nurlan Kazımlı, Fuad Lütvəliyev, Zibeydə Qurbanova, Reyhan Hacıyeva və Tuqay Rəhimlidir. Zərərçəkmişlərdən bəzilərinin bankdakı seyflərinə müdaxilə edilib açılsa da, heç nə götürülməyib, onlara ziyan dəyməyib. Onlar şikayətçi olmayıb. Zərərçəkmişlər arasında maddi baxımdan ən çox ziyan gören Zibeydə Qurbanovadır. O göstərib

ki, bankdakı seyfdə 55 min dollar pul və 156 ədəd qızıl-zinət əşyası olub. Həmin əşyalar özünə və övladlarına məxsus olub. Zərərçəkmişin sözlərinə görə, ona ümumilikdə 500 min manata yaxın ziyan dəyib. Saytın araşdırması zamanı məlum olub ki, Zibeydə Qurbanova Azərbaycanda Interpolun Milli Mərkəzi Bürosunun rəis müavini Namiq Camalovun anasıdır. O, bundan əvvəl Cəlilabad və Sabirabad rayonlarının polis rəisi olub. 2023-cü ilin mayında Interpol rəis müavini təyin edilib. Zibeydə Qurbanovanın digər oğlu Natiq Camalov isə Qaradağ rayonu, 38-ci polis bölməsinin rəisidir. O, əvvəl Səbəyel rayonu, 9-cu polis bölməsinin rəisi olub. Onlar keçmiş müdafiə sənayesi naziri, 2018-ci ildə vəfat etmiş Yaver Camalovun qardaşı Əlihüseyn Camalovun övladlarıdır. Əlihüseyn Camalov vaxtilə “Azəriqaz”a rəhbərlik edib, daha sonra Milli Aerokosmik Agentliyin direktor müavini olub. Qeyd edək ki, “Bank BTB”nin səhmləri Prezident Administrasiyasının keçmiş rəhbəri, Milli Elmlər Akademiyasının sabiq prezidenti Ramiz Mehdiyevin qızına və digər ailə üzvlərinə məxsusdur.

□ “Yeni Müsavat”

“Stressdən 90 kiloqramdan 65-ə düşmüşəm”

AzTV-nin sabiq sədrinin qardaşı oğlu 3 milyon dollar “atmaqda” ittiham olunur

Valyuta alqı-satqısı həyata keçirməklə gəlir əldə etmək istəyən üç nəfərin külli miqdarda pulunu ələ keçirməkdə təqsirləndirilən Nizami Alışanın cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

Oxu.az-ın məlumatına görə, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Aytən Əliyevanın sədrliyi ilə keçirilən prosesdə “Aztelekom” MMC-nin sabiq baş direktoru Məhəmməd Məmmədovun oğlu Babək Məmmədovun ifadəsi zamanı bildirib ki, 2021-ci ildən 2022-ci ilədək təqsirləndirilənlə arasında yatırım və qazancla əlaqəli şifahi razılaşma olub:

“Mən Türkiyədə yaşayıram və hazırda da tikinti sahibkarlığı ilə məşğulam. Azərbaycanda birja işi ilə məşğul olmaq istəyirdim. Nizamini bu işlə məşğul olan şəxs kimi tanıyırdım. Invest.az-da yatırım edib pul qazanacağımızı dedi. Mənə 5 dəfə 10-50 min dollar arası pul vermişdi. O, pulu dostumun məbel mağazasına gətirirdi və sürücüm oradan götürürdü. Pulların veril-

məsi ilə bağlı aramızda rəsmi müqavilə olmayıb. Mənə demişdi ki, bu pulu valyuta alqı-satqısından qazanır. Özüm bu proseslərdə iştirak etməmişdim. Verdiyim ümumi məbləğin içində 4 nəfər dostumun da pulu vardı. Onlar da mənim kimi sahibkardır. Bu pulların sənədlərini məhkəməyə təqdim edə bilirik. Hər birimiz 250, 300, 400 min dollar pul yatırırdıq. Ümumilikdə 1 milyon 300 min dollar ödəmişdik.

Gələn gəlir 2-4 faizlə olurdu və biz bunu dostlarımızla aramızda bölüşdürürdük. Nə qədər faiz gələcəyini Nizami deyirdi. Mənə iki variant təklif etmişdi: riskli və risksiz. Riskli variantda qazanca ehtimalı çox idi. Mən əlbəttə ki, risksiz variantı seçmişdim. Biz sonradan pullarla bağlı ofisimdə görüşməli idik. Eşitdim ki, o, görüşə gələn gün saxlanılıb”.

Daha sonra Nizami Babək Məmmədovun ifadəsində

sinə münasibətini bildirərək vurğulayıb ki, o, “Forex”lə hələ yeniyyətlik dövründən məşğul olub: “Babək Məmmədov mənim sinif yoldaşım olub. Analizlər edib yatırımlar qoyurdum. Burada 10 dollardan milyon dollara qədər yatırım edə bilirdik. Məsələn, qızıl yatırırırdım. Bir həftə sonra qızılın dəyəri 10% artanda pulum da artırdı. İşim bundan ibarət idi. Babək

özünü də bilir ki, dələduz deyiləm. Onun bütün mesajlarına cavab verirdim. Bizim görüş təyin etdiyimiz gün mən Babəkin gözü qarşısında saxlanılmışam. Mən bunları demək istəməirdim. Heç istəməzdim bu mövzular bura qədər gəlib çıxsin.

Stressdən 90 kiloqramdan 65-ə düşmüşəm. Amma artıq bıçaq sümüyə dirənib. Babək mənə hər dəfə deyirdi ki, 10 faiz istəyir. Mən verdiyi məbləğin daha artığını - milyon yarım dollardan yuxarısını ona qaytarmışam. Onun mənə verdiyi pul isə bir milyon dollar keçməmişdi. Aramızda bunlarla bağlı sənədlərdə qeydiyyat olmayıb. Bu pulu isə yerli banklardan deyil, “Invest.az” şirkətindəki “Forex” hesabımdan çıxarmışam. Şirkətin xaricdəki filialının buradakı nümayəndəsi Rövşən Dadaşova yazırdı ki, bu qədər pul lazımdır. O da pulu çıxarıb, görüş yeri təyin edib, mənə verirdi. O da bunu təsdiqləyər”.

Təqsirləndirilənin ifadəsinə qarşı olaraq Babək Məmmədov bildirib ki, onun Nizami Alışanın digər zərərçəkənlərlə işlədiyindən xəbəri olmayıb. Təqsirləndirilənin bu ifadəsinin düzgün olmadığını deyib. Növbəti proses mayın

12-nə təyin edilib.

Qeyd edək ki, ittihama görə, təqsirləndirilən Nizami Alışan özünü səhm və valyuta alqı-satqısı ilə məşğul olan müttəxəssis kimi təqdim edib. O, Babək Məmmədovun 1 milyon 300 min dollar, Zeynal Usbovun 945 min dollar, Yadigar İsmayilovun isə 200 min dollar pulunu ələ keçirib.

Zərərçəkmişlərə dəyən ümumi ziyan 2 milyon 445 min dollar (4 milyon 156 min 500 manat) təşkil edir.

Ona Cinayət Məcəlləsinin 178.4-cü (dələduzluq - xüsusilə külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddəsi ilə də ittiham irəli sürülüb.

İş üzrə zərərçəkən qismində 3 nəfər - Zeynal Mütəllib oğlu Usbov, Babək Məhəmməd oğlu Məmmədov və Yadigar Şibi oğlu İsmayilov tanınıblar.

Əlavə edək ki, Nizami Alışan AzTV-nin keçmiş sədri Arif Alışanovun qardaşı oğlu, hazırda Amerikanın qardaşı oğlu, həmçinin Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Mühafizə və təhlükəsizlik şöbəsinin rəisi vəzifəsində çalışıb.

□ “Yeni Müsavat”

Deputat Səyyad Aranın Milli Məclisdə tarixi abidələrlə bağlı çıxışı səs-küy yaradıb. Belə ki, o, abidələrin pasportlaşdırılmasının lazımsız olduğunu deyib və müəyyən iş adamlarına həvalə edilməsini təklif edib. Onun bu fikirlərinə spiker Sahibə Qafarova sərt etiraz edib.

mək istəyir, müzakirə edə bilər. Görünür, bunların obyektində belə çoxlu tarixi yerlər var. Hamısına pul çatdırmaq olmur. İş adamları buna pul qoya bilər".

Deputat deyib ki, çıxışı eynilə bu cür olub. S.Aran Sahibə Qafarovanın dediklərini də yada salıb: "Spiker bildirdi ki, bu abidələr hamısı Azər-

sini düşünür ki, "buradan mənə nə qalacaq?"

Mən deyirəm "iş adamları". Mən Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimiyəm. İkinci ixtisasım isə hüquqşünaslıqdır. Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirmişəm, ikinci ali təhsil almışam. Mən yeni sözümlü bilən adamam, nə dediyimi

rimdən də bu mənə çıxır.

"Bu qanun layihəsinin əsası başa düşülmədir ki, nə ilə bağlıdır". Niyə başa düşmürəm ki? Harada demişəm ki, pasportlaşdırma lazım deyil? Sonra da deyir ki, "siz nə danışsınız?" Mən nə danışram? Deyirəm ki, tutaq ki, Oğuzda yaddan çıxmış bir abidəni pasportlaşdırırlar - bu,

Kino Agentliyinə kim rəhbərlik edəcək?

Azərbaycan Respublikası Kino Agentliyinin (ARKA) baş direktorunun səlahiyyətlərini müvəqqəti icra edən Əməkdar incəsənət xadimi, yazıçı, publisist Orxan Fikrətoğlu (Orxan Sadiqov) tutduğu vəzifədən azad edilərək mədəniyyət nazirinə müşavir təyin edilib.

Bizim.Media xəbər verir ki, bu təyinat mədəniyyət kluarlarında agentliyin yeni rəhbərinin kim olacağı yönündə müzakirələrə səbəb olub. Kino ictimaiyyəti bu göləvin kimə həvalə olunacağı ilə bağlı müxtəlif fikirlər səsləndirir.

Sözügədən məsələ ilə bağlı biz də tanınmış kino xadimlərinin fikirlərini öyrəndik.

Xalq artisti Rasim Balayev hazırda başsız qalan agentliyin yeni rəhbərinin kim olacağına dair fikir söyləməyə çətinlik çəkdiyini dedi: "Bu agentlik nazirliyin tabeliyindədir və onu nazirlik idarə edir. Ona görə də bu vəzifəyə kimin təyin olunacağını yalnız onlar bilir. Biz qarışa bilmirik. Kadr məsələsinə onlar baxırlar. Onlar bizim fikrimizlə oturub-durmurlar ki... Ona görə heç nə deyə bilmərəm.

"Bəs orada kimi görmək istəyerdiniz" sualına isə xalq artisti belə cavab verdi: "Çətin sualdır vallah, cavab verməyə çətinlik çəkirəm. Həm kinonu bilsin, həm bu sənətə məhəbbəti olsun, başı çıxsin, obyektiv olsun... Mən belə adam bilmirəm. Ətrafımda belə adam yoxdur. Burada peşəkarlıq da şərtidir. Amma əsas obyektiv insan, rejissorlar arasında düzgün bölgü apara bilən kadr olmalıdır. Mən belə bir adam təsəvvür edə bilmərəm. Bəlkə də var, amma tanımıram. Qabaq tanıyırdım, artıq onlar həyatda yoxdur".

Rejissor Elxan Cəfərov da sözügedən təyinatla bağlı ad çəkə bilmədi: "Bu barədə heç bir fikrim yoxdur. Çünki mənim də profilim yaradıcı olduğu üçün məmur işi, məmur yerdəyişməsi haqda fikir bildirə bilməyəcəm. Ümumiyyətlə, bu, mənim kompetensiyama aid deyil. Amma ümid edirəm, təyin olunacaq insan kinonu bilən biri olacaq. Kim olur-olsun, biz o insana kömək etməliyik. Çünki hamımız kinonun inkişafını, irəliləməsini istəyirik".

Rejissorun fikrincə, önəmli olan həmin vəzifəyə gətirilən şəxsin səriştəli olmasıdır: "İndi bizim nazirimiz ixtisasca hüquqşünasdır, amma mədəniyyət sahəsində kifayət qədər müsbət işlər görür. Yeni işlərə imza atır, can yandırır. Ona görə də kim təyin olunur-olunsun, əsas o insan Azərbaycanı, Azərbaycan kinosunu sevsin. O qədər belə adamlar var ki... ARKA-ya rəhbər ola bilər və ixtisasından asılı olmayaraq, yaxşı işlər görə bilər.

Həmişə belə məsələlərdən danışanda yadıma "qatı bakılı" dediyimiz, Bakını qurub-yaradan Əliş Ləmbəranski düşür. O adamın Bakıya aidiyyəti yox idi, əyalətdən gəlmişdi. Amma Bakını elə qaldırdı ki... Biz bu gün "Bakı mədəniyyəti" deyəndə Ləmbəranskinin adını kənarda qoya bilmirik. O mənada mən çox ümidliyəm.

Mən yaradıcılıq nöqtəyi-nəzərindən çox ad deyə bilmərəm. Deyərəm ki, filankəs yaradıcı adamdır. Amma orada söhbət təkcə yaradıcı prosesdən getmir. Təşkilati məsələlərdən baş çıxaran, infrastrukturda əməyi, təcrübəsi olan biri olmalıdır. Bəlkə də yaradıcılıqdan daha çox məmur kimi işləyəcək insan olmalıdır".

Səyyad Aran parlamentdəki qalmaqallı çıxışından danışdı

Deputat: "Mən çıxışmda "biznesmen" sözünü işlətməmişəm, o sözü hörmətli Sahibə xanım..."

Bəs deputat əslində nə demək istəyirdi?

Baş verənlərlə bağlı millət vəkili Səyyad Aran "Yeni Müsavat"a danışdı. Deputat çıxışını olduğu kimi təkrar edib: "Əslində mənim çıxışım belə olub: "Bu abidələr pasportlaşdırılırsa, bunun sonrakı aqibəti nə olacaq? Onsuz da bunların bir çoxu uçulub dağılıb. Hamımız şimal zonasında görürük bunu. O abidələrin ömründən, sarayından gündə bir kərpic düşür. Yeni dağılıb gedir. Nəzarət olmur, ciddi nəzarət yoxdur bu abidələrə. Amma necə etmək olar? Bunları hansısa iş adamlarına vermək olar ki, "gəl bərpa elə, burada bir şey yarat". Bunun başqa yolu yoxdur. Mən İsmayılzadədən başlayaraq Balakənə qədər nə qədər bu abidələrdən görmüşəm... Biz məsələ qaldırırsaq, bunun sonrakı halını da düşünməliyik. Pasportlaşdırırdıq, hə, nə olsun? Bəs sonra? Bax o sonranın cavabını tapmaq lazımdır. Bu abidələr milli mənsubiyyətimizin tarixidir. Orada bizim nələrimiz yatır, Allah bilir. Hələ birindən də istifadə edib bir dünyaya səs salan kino çəkdi "Qorxma mən sənənləyem". Polad Bülbüloğlunun başçılığı ilə. O abidənin vəziyyəti necədir? Daşınmaz abidələrin pasportlaşdırılması sözünün əleyhinəyəm. Əcəba, bu nə ifadədir: daşınmaz abidələr... Abidə elə abidədir də. Kimin ağlına gələr ki, Qız qalasının yerini dəyişdirsin. Əla-qədar orqanlar bu məsələ ilə bağlı sözlərini deməlidirlər. Həm Mədəniyyət Nazirliyi, həm Turizm Agentliyi və sair. Mən çıxış yolunu bunların iş adamlarına verilməsində görürəm. Onlar o yeri abadlaşdırırlar, indi məsləhətləşmələr yolu ilə orada nə iş gör-

baycan mədəniyyətinə aiddir. Azərbaycan hökumətinə nə olub ki, gerek elə mütləq hansısa biznesmenlərə verilsin? Bu qanun layihəsinin əsası başa düşmədik ki, nə ilə bağlıdır? Burada çıxış edənlər də oldu. Bütün bu qanun layihəsinin konsepsiyasını ortaya qoydular. Deyirsiniz ki, nəyə lazımdır pasportlaşdırma, bundan sonra nə olacaq. Siz nə danışsınız?"

Gördüyünüz kimi, mən çıxışmda "biznesmen" sözünü işlətməmişəm. "Biznes" sözünü hörmətli Sahibə xanım mənim boynuma qoydu. Mən "iş adamları" demişəm. İş adamı ilə biznesmenin fərqi bundadır ki, iş adamı adətən xeyirxah əməlləri ilə - evi ucanın evini təmir etməklə, hasarı dağılanın hasarını düzəltməklə, Azərbaycanın istedadlı gənclərinin xaricdə təhsil alması üçün onlara yardım göstərməklə, hansısa bir Azərbaycan vətəndaşı bahalı müalicə xərclərini ödəyə bilmədiyi zaman ona kömək etməsi ilə fərqlənir.

Biznesmen isə pul qoyub, pul götürən adamdır. Onun məqsədi budur ki, filan işə nə qədər pul qoyub, oradan nə qədər qazanc əldə edə bilər. O, bütün fəaliyyəti dövründə xərclədiyi pulların son nəticə-

də bilərəm. Təpədən-dırnağa söz adamıyam. Yeni mən hansı ifadəni işlətmək lazım olduğunu yaxşı bilərəm.

"Mən iş adamlarına verək" deyəndə dünya təcürbəsinə, Avropa təcürbəsinə arxalanmışam. Məsələn, Avropa ölkələrində bir fincan qəhvə içməyə gedəndə görürsən ki, içəridə kaskalar var, top, güllələr, tüfənglər, hərbi paltarlı adamların şəklləri var - ayrı-ayrı hərbiçilərin fotoları. Deyirik ki, görəsən, biz hara gəlmişik, silah muzeyinə? Yox! Ora bir vaxtlar faşistlər tərəfindən dağıdılmış tarixi məkandır. Zamanında iş adamlarına müraciət etmişdilər ki, bu tarixi yerləri sizə veririk, burada həm muzey yaradırsınız, həm də kiçik bir kafe açın ki, oradan öz qazancınızı götürəsiniz.

Azərbaycan çox qüdrətli və varlı dövlətdir. Lazım gəlsə, onun hamısını Azərbaycan dövləti özü də həll edə bilər. Lakin mən nə deyirəm ki? Məgər mən deyirəm ki, bunlar boş şeylərdir? Mən elə bir söz deməmişəm ki, onun üstündən Sahibə xanım belə deyər. "Azərbaycan hökumətinə nə olub ki, gerek hansısa bizneslərə verilsin?" Mən elə söz deməmişəm və sözlə-

ayındır. Bəs sonra nə olur? Bu sual açıq qalır. Mənim vurğum bunun üzərindədir. Sonra nə olur? Heç nə. Pasportlaşdırılır, bununla da işi bitmiş hesab edirlər. Amma axı sonra onun üçün bir gözetçi qoymaq lazımdır, uçub-sökül-müş yerlərini düzəltmək lazımdır. Həmin yerləri turist planlarına, qrafikə uyğun şəkildə işə salmaq lazımdır ki, camaat gəlib görsün".

Deputat bir daha Polad Bülbüloğlunun iştirak etdiyi "Qorxma, mən sənənləyem" filmindəki qalanı yada salıb: "Görün oradan nə qədər pul yığmaq olar? Xüsusən də Rusiyadan gələnlər o qalaya baxmaq üçün növbəyə dururlar. Çünki o film Rusiyada və MDB ölkələrində çox məşhur idi. Filmə Polad qaladan əsgərlərin başına torba atırdı - bax, həmin əşyaları ortalığa yığıb muzey kimi təqdim etmək olar. Polad atılan güllələri, onun məketini də orada yerləşdirmək mümkündür. Ora gələnlər həmin filmi xatırlayırlar. Gör, oradan nələr qazanmaq olar... Həm də yeni iş yerləri açılmış olar, insanlar işləyər, qazanarlar".

✎ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Kimlərin 100 yaşına qədər yaşamaq şansı var?

"100 yaşına qədər yaşamaq üçün yaxşı genetik meyilə sahib olmaq lazımdır". Rusiyalı biologiya elmləri namizədi, "Genotek" şirkətinin elmi əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Yekaterina Surkova "Gazeta.ru"ya müsahibəsində bu barədə danışır. "Bu yaşa çatmaq üçün məhz genetik xüsusiyyətlər ön plana çıxır. Əgər 87 yaşa qədər yaşamaq ehtimalına genetik cəmi 25% təsir edirsə (qalan 75% həyat tərzindən asılıdır), bu yaşdan sonra köklü dəyişiklik baş verir: artıq 75% genetik faktorların payına düşür. Bunu dolayısi ilə təsdiq edən fakt odur ki, bəzi uzunömürlülər heç də sağlam həyat tərzini sürmürlər", - deyə ekspert qeyd edib.

Bununla belə, 87 yaşa qədər yaşamaq üçün bir neçə qızıl qaydaya əməl etmək lazımdır: heç vaxt siqaret çəkməmək, narkotik asılılıqdan çəkinmək, alkoqoldan sui-istifadə etməmək, fiziki aktivliyi qorumaq, kifayət qədər yuxu yatmaq, düzgün qidalanmaq, stresi idarə etməyi bacarmaq və sosial əlaqələri qoruyub saxlamaq.

Alimlər ömür uzunluğuna töhfə verən genləri müəyyən etmək üçün uzunömürlülərin (90 yaşdan yuxarı insanlar) və superuzunömürlülərin (110 yaş həddini keçənlər) genomlarını fəal şəkildə öyrənirlər. Heç bir "uzunömürlülük geni"nin tapılmasına baxmayaraq, bəzi qanuna uyğunluqlar müəyyən edilib.

"APOE4 variantı olan insanlarda Altsheymer və ürək-damar xəstəliklərinə tutulma riski yüksəkdir və bu da ömrün gözlənilən uzunluq müddətini azaldır. Eyni genin başqa bir variantı - APOE2-nin daşıyıcılarında isə risk daha azdır. Uzunömürlülərin ailələrində APOE2 variantının yayılması əhali üzrə orta göstəricidən yüksəkdir", - deyə Yekaterina Surkova əlavə edib. Oxu.az

Onlara borc verməyin!

Astrologiya ekspertləri deyirlər ki, bürcünüz həтта maliyyə vərdişlərinizə təsir edə bilər. 12 əlamət arasında xüsusilə tez-tez pul borc götürmək və onu qaytarmamaq meyli ilə əlaqəli olan biri fərqlənir.

Söhbət Əkizlər bürcündən gedir. Bu bürc hava elementinə aiddir, buna görə də çevikliyi, ünsiyyətçiliyi və zəkallığı ilə məşhurdur. Əkizlər hər hansı bir insanla münasibət tapmağı və asanlıqla dostluq münasibətləri qurmağı bilir.

Astroloqların fikrincə, Əkizlərin məhz bu keyfiyyətləri bəzən başqa insanlara qarşı qəddar zarafatlar edir. Borc götürüb yaxın bir neçə gündə qaytaracaqlarına söz verə bilərlər. Və sonra vədlərini unudaraq, yeni işlərlə məşğul olurlar.

Ekspertlər qeyd edirlər ki, Əkizlər bunu istəmədən edirlər. Onlar sadəcə yeni və çətin bir şey üçün daimi axtarışla çoxaldılan bir xaraktere sahibdirlər. Buna görə də bu günlərinə diqqət yetirmək çox çətin ola bilər. Asanlıqla pul xərcləyirlər, asanlıqla borc alırlar və asanlıqla geri qaytarmamağı unudurlar.

Astroloqlar Əkizlər bürcü ilə borcun ödənilmə müddətlərini əvvəlcədən müzakirə etməyi məsləhət görürlər. İdeal olaraq, məbləğ kifayət qədər böyükdürsə, müqaviləni yazılı şəkildə tərtib etmək yaxşıdır. Yalnız pulunuzu deyil, dostluq münasibətlərinizi də itirmək istəmirsinizsə, sadəcə borc verməmək daha yaxşıdır.

Ancaq yadda saxlamaq lazımdır ki, hər bir insan fərvidir və yalnız bürc əlamətinə görə nəticə çıxarmaq olmaz.

Azərbaycanda işsizlik rəqəmləri ilə bağlı rəsmi və beynəlxalq hesabatlarda təqdim olunan statistikalar uzun illərdir mübahisə doğurur. İqtisadiyyatın əsas göstəricilərindən biri olan işsizlik həm də əhalinin sosial rifahının barometridir.

Ölkəmizdə nə qədər işsiz var?

Azərbaycanda statistik və real işsizlik rəqəmləri

Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) 2024-cü ilin aprelində açıqladığı "World Economic Outlook" hesabatına əsasən, Azərbaycanda işsizlik səviyyəsi 2024-cü ildə 5,4% olub. Proqnozlara görə, bu göstərici 2025-ci ildə 5,3%-ə enəcək və növbəti illərdə - 2026 və 2027-ci illərdə də bu səviyyədə sabit qalacaq.

Kağız üzərində təqdim olunan bu proqnozlar hər nə qədər ümidverici səslənsə də, mövcud sosial-iqtisadi realıq bu rəqəmlərlə uyğunluq təşkil etmir. Azərbaycanda işsizlik göstəricilərinin rəsmi şəkildə aşağı səviyyədə göstərilməsi illərdir ictimaiyyətin etirazına səbəb olur. Rəsmi statistika yalnız Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində qeydiyyatdan keçmiş işsizlər daxil edilir. Halbuki ölkədə minlərlə insan faktiki olaraq işsiz olsa da, bu kateqoriyaya daxil edilmir.

Geniş yayılmış qeyri-formal məşğulluq da problemin digər tərəfidir. İşsiz kimi qeydiyyatdan düşməyən, lakin mövsümi və ya qeyri-sabit işlərlə dolanan şəxslər real vəziyyəti kölgədə qoyur.

İqtisadçıların fikrincə, BVF-nin proqnozları hökumətin təqdim etdiyi rəsmi statistika əsaslanır. Lakin həmin statistika real işsizlərin böyük bir hissəsi düşür. Belə olan halda, 5,3%-lik işsizlik səviyyəsi sadəcə statistikada qalır, xalqın gündəlik həyatında isə bunun əksini görmək olur.

Ekspertlər qeyd edir ki, Azərbaycanda işsizliyin real mənzərəsini görmək və effektiv iqtisadi siyasət formalaşdırmaq üçün ilk növbədə statistikanın dürüstlüyü təmin edilməlidir. Eyni zamanda yeni iş yerlərinin yaradılması, gənclərin ixtisaslı məşğulluğu, regionlarda iqtisadi aktivliyin artırılması, qeyri-neft

bilər. Şəxs iş axtarmırsa, o, avtomatik iqtisadi qeyri-fəal əhali kateqoriyasına aid olur.

Bəzən isə vakansiyalar elan olunur, ona uyğun ixtisaslı işçilər çatışmır. Əmək qüvvələri Azərbaycanda coğrafi baxımdan qeyri-bərabər bölünüb. Məsələn, rayonlarda həkim, müəllim çatışmazlı-

etmək mümkündür. Azərbaycanda isə digər qurumların araşdırma aparmaq üçün məlumat bazası yoxdur. Dünya Bankı da buna əsaslanır, lakin rəqəmləri öz metodologiyasına əsasən hesablayır. Yaxşı olardı ki, ölkəmizdə də alternativ hesablama mərkəzləri yaransın və Dövlət Statistika Komitəsinin rəqəm-

sektorunun gücləndirilməsi vacibdir. Əks halda, rəqəmlər kağız üzərində göz oxşasa da, real həyatda işsizlik problemi daha da dərinləşəcək.

Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının rəhbəri Sahib Məmmədov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, BVF-nin göstərdiyi rəqəmlər rəsmi statistika və məşğulluq haqqında qanuna əsaslanır: "Azərbaycanda müddəti işləyənlərin sayı 2 milyona çatmır, lakin ümumi məşğul əhalinin sayı 5 milyon göstərilir. Əmək qabiliyyətli olub, iqtisadi qeyri-fəal əhalinin sayı 1 milyon 200 mindir. Bu statistikadan belə çıxır ki, dünyanın ən tənbel xalqıyıq, əhalinin 23 faizi işləmək istəmir. Bu məsələdə məşğulluğun təsnifatlandırılmasına da baxmaq lazımdır. Kim dəmi, kim mövsümi, kim isə qismən məşğuldur. Bunları real vəziyyətə uyğun dəyərləndirərsək, rəqəmlər dəyişə

ği var, Abşeronda isə əksinə, çoxdur.

Aqrar sektorda işləyənlərin heç birinin əmək müqaviləsi yoxdur. Amma faktiki olaraq məşğuldurlar. Pay torpaq sahələrində kimin sahəsi və kənd təsərrüfatı təyinatlı torpağı varsa, orada çalışan əmək qabiliyyətli ailə üzvləri məşğul sayılır. Araşdırmaq lazımdır ki, insanlar pay torpağından istifadə edir, yoxsa etmirlər. Etmirsə, qeyri-məşğul sayılacaq".

İqtisadçı Natiq Cəfərli qəzetə deyib ki, Beynəlxalq Valyuta Fondu, Dünya Bankı və bu tip beynəlxalq qurumlar Azərbaycanda alternativ hesablama mərkəzləri olmadığı üçün yalnız rəsmi statistika ilə kifayətlənməli olurlar: "Türkiyədə makroiqtisadi göstəricilər təkcə dövlət tərəfindən yox, iş adamları birliyi və yaxud da həmkarlar təşkilatı tərəfindən ayrıca hesablanır. İşsizlik və inflyasiya ilə bağlı rəqəmləri müxtəlif mənbələrdən əldə

lərini tutuşdurmaq mümkün olsun.

İşsizliklə bağlı rəqəmlər səsləndiriləndə insanlarda disbalans yaranır. Hər bir vətəndaş ən azı düşünür ki, tanışları və qohumları işsizdir. Əgər o, bu qədər işsiz tanıyırsa, ola bilməz ki, ölkədə cəmi 5 faiz işsiz olsun. İnanırcılığını bir az itirmiş sayılır. Çox yaxşı olardı ki, alternativ hesablama mənbələri yaranandan sonra bu rəqəmlər müqayisə olunsun. Bizdə işsizliyin səviyyəsinin çox yüksək olduğunu düşünmürəm. Elə iş yerləri var ki, qeydiyyatdan keçməyib deyə aşkara çıxmır. İnsanlar rəsmən işləməsələr də, günəməz işləyirlər. Bu, onu göstərir ki, rəsmi rəqəmlərlə həqiqət arasında o qədər də fərq yoxdur. Biz ancaq rəsmi iş yerlərini siyahıya alsaq, məlum olar ki, Azərbaycanda işsizlik səviyyəsi yüksəkdir".

Qeyd edək ki, Azərbaycanda ən yuxarı işsizlik səviyyəsi Mingəçevir, Naftalan və Şirvandır. Ən aşağı işsizlik səviyyəsi isə Naxçıvan Muxtar Respublikasında qeydə alınıb.

Azərbaycanda işsizlik səviyyəsi regionlar üzrə fərqlilik göstərir. Bəzi rayonlarda işsizlik səviyyəsi ölkə ortalamasından xeyli yüksəkdir, bu da həmin bölgələrdə iqtisadi inkişaf və məşğulluq imkanlarının artırılmasının vacibliyini göstərir.

■ **Sahabə RƏHİMLİ,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda bu ailələr üçün ev tikiləcək

Azərbaycanın bir sıra rayonlarında təbiət hadisəsi nəticəsində zərərçəkmiş ailələr üçün ev tikiləcək. İqtisadiyyat.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, bununla bağlı FHN-in Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliyi hazırlıqları başa çatdırıb.

Məlumata görə, Lənkəranda 2 ədəd, Siyəzəndə isə 1 ədəd 3 otaqlı fərdi yaşayış evləri tikiləcək. Sözügedən evlərin tikintisini həyata keçirən şirkət müəyyən edilib və onunla Dövlət Agentliyi arasında müqavilə bağlanılıb. Müqaviləyə əsasən, üç evin tikintisi 268 min manata başa gələcək.

Agentlik daha əvvəl isə Zaqatalada təbiət hadisəsi

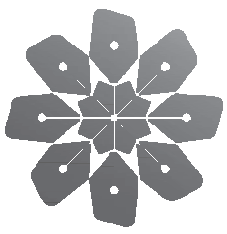
nəticəsində zərərçəkmiş ailələr üçün 34 ədəd fərdi yaşayış evinin tikintisinə, qəzalı vəziyyətə düşən 9 çoxmənzilli binanın və əlavə olaraq daha 1 fərdi yaşayış evinin bərpasına bu ilin yanvar ayında başlayıb. Zaqatala-

dakı tikinti və bərpa işlərinə isə 4 milyon manata yaxın vəsait ayrılıb.

Məlumat üçün bildirək ki, hazırda Hacıqabul rayonunun Nəvai qəsəbəsində 11 ədəd fərdi yaşayış evinin, Salyan və Sabirabad rayonlarında 4

ədəd 2 otaqlı fərdi yaşayış evinin, Şamaxı, Ağsu rayonlarında 5 ədəd fərdi yaşayış evinin tikintisi və 1 ədəd fərdi yaşayış evinin bərpası, cənub bölgəsində 14 ədəd fərdi yaşayış evinin tikintisi, Qobustan rayonunda 1 ədəd fərdi yaşayış evinin, Gədəbəy şəhərində 24 mənzilli binada və Daşkəsən şəhərində 1 ədəd istinad divarının bərpası da nəzərdə tutulub. Bu tikinti və bərpa işlərinə isə ümumilikdə 3,4 milyon manata yaxın vəsaitin sərf olunacağı proqnozlaşdırılıb.

Qeyd edək ki, təbii və texnogen qəzalar nəticəsində zərər çəkmiş ərazilərdə, bina və qurğularda bərpa və yenidənqurma işlərinin təşkili, bu işlərlə bağlı sifarişçi funksiyasının yerinə yetirilməsi agentliyin vəzifələrindən biridir.

**Azərbaycan
Respublikasının
Mədlanın İnkişafı
Agentliyi**

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

Azərbaycanın regionlarında sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində son dövrlərdə bir sıra mühüm təşəbbüslər və layihələr həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyevin Çinə dövlət səfəri əməkdaşlıq çərçivəsində 20-dən çox saziş imzalandı, bunlara rəqəmsal iqtisadiyyat, yaşıl inkişaf, əqli mülkiyyət və kənd təsərrüfatı məhsullarının ticarəti daxildir. Həmçinin Çin-Avropa Trans-Xəzər Ekspres marşrutunun təhlükəsizliyi və gömrük prosedurlarının təkmilləşdirilməsi planlaşdırılır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan hökuməti xüsusilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrində, infrastrukturun bərpası və yenidən qurulması məqsədilə beynəlxalq maliyyə institutlarından 5 milyard ABŞ dolları həcmində kredit cəlb etməyi planlaşdırır. Bu vəsait əsasən Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı və Asiya Infrastruktur İnvestisiya Bankı kimi qurumlardan təmin ediləcək.

Bəs ölkə başçısının Çin səfərinin regionlarımızın sosial-sosial iqtisadi inkişafı baxımından nə kimi töhfəsi olacaq?

İqtisadçı-deputat Azər Badamov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a deyib ki, Prezident İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasına səfəri Azərbaycan-Çin münasibətlərində yeni səhifə aça bilər. "Belə ki, dövlət başçımızın səfəri çərçivəsində imzalanmış 20-yə yaxın sənəd və 18 bənddən ibarət "Azərbaycan

canla Çin Xalq Respublikası arasında hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgə Bəyannat"la ölkələrimiz arasındakı münasibətləri yeni bir mərhələyə çıxartmış oldu. Azərbaycan dünyanın ikinci iqtisadiyyatı ilə strateji tərəfdaş oldu. Təbii ki, strateji tərəfdaş olmağımız həm Çinə, həm də Azərbaycana böyük faydalar gətirəcək. Biz bilirik ki, dünyanın iqtisadi gücləri arasında iqtisadi çəkişmələr günü-gündən dərinləşir. Belə dəyişən global iqtisadi sistemdə böyük iqtisadi güc mərkəzi olan ölkələr əməkdaşlıqlarını şəxələndirmək üçün çalışırlar. Təbii ki, burada hər bir milyard dolların şəxələnməsi ümumi iqtisadiyyatlar üçün əhəmiyyətli rol oynayır. Bu baxımdan Azərbaycanla Çin arasında iqtisadi sahədə münasibətlərin dərinləşməsi Çinə iqtisadiyyatı diversifikasiya edilməsi baxımından əhəmiyyətlidir.

Regionların inkişafı

Yeni ÜSAVAT
N 70 (8680) 25 aprel 2025

İşğaldan azad ərazilərdə Çin investisiyası

Çinlə əməkdaşlığımızın dərinləşməsi
Azərbaycan iqtisadiyyatının texnoloji əsaslar
üzərində inkişafına yeni bir impuls verəcək

Belə ki, keçən ilin ticarət dövriyyəsinə baxsaq görərik ki, Çin Azərbaycanın 4-cü ticari-iqtisadi tərəfdaşı olmaqla 3,7 milyard dollarlıq həcmində bir dövriyyə ilə gündəmə gəldi. Azərbaycanın idxalında 18%-ə qədər Çinin payına düşür. Cənab Prezidentin Çinə səfərindən sonra bu dövriyyənin yüksək templərlə artacağını hesab edirəm. Çünki Azərbaycanın işğaldan azad

olunmuş əraziləri yenidən tikilib bərpa edilir. Bu ərazilərdə inşa olunan bütün inzibati ərazilər müasir texnologiyalarla ərşəyə gətirilir. Ağıllı kənd və ağıllı şəhərlər salınır. Bu layihələrin icra olunmasında Çin texnologiyalarından geniş istifadə edilir".

Deputat əlavə edib ki, həm də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yeni müəssisələrin, iş yerlərinin açılma-

sında Çin şirkətləri maraqlıdır: "Ölkə başçısının Çinə səfərinə qədər 10 Çin şirkəti işğaldan azad olunmuş ərazilərdə fəaliyyət göstərməsi üçün Azərbaycan hökumətinə müraciət etmişdi. İndi isə bu müraciətlərin sayı kifayət qədər artacaqdır. Həm də ölkəmizin geniş yaşıl enerji gündəliyi var. Çin şirkətləri bərpa olunan enerji sahələrinin yaradılmasında yaxından iştirak edirlər. Dövlət başçımızın səfərindən sonra bu iştirakçılıq daha da genişlənəcək. Bununla yanaşı, Çin texnologiyalarından ölkəmizin digər regionlarında da istifadə etmək mümkündür. BYD şirkətinin Azərbaycanda elektrik avtomobillərinin istehsalı məsələsi reallaşmaq üzrədir. Digər Çin şirkətləri ilə də müştərək müəssisələr qurmaqla Azərbaycan iqtisadiyyatının müasir texnoloji və rəqəmsal iqtisadiyyata çevrilmək imkanları genişlənir. Bu baxımdan Çinlə əməkdaşlığımızın dərinləşməsi Azərbaycan iqtisadiyyatının texnoloji əsaslar üzərində inkişafına yeni bir impuls verəcək".

sadiyyatının texnoloji əsaslar üzərində inkişafına yeni bir impuls verəcəkdir. Təbii ki, Çinlə əməkdaşlığımızın dərinləşməsi həm də yeni bazara ayağıımızın açılması deməkdir. Çin bazarı 1,4 milyard əhali olan bir bazardır. Bu bazarda Azərbaycandan ixrac olunan kənd təsərrüfatı və emal sənayesi mallarına ehtiyac var. Bu baxımdan Çində Azərbaycanın ticarət evləri və şərab evləri şəbəkəsinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur. Bu da Çin bazarında möhkəmlənməyimizə yol açacaq".

Azər Badamov onu da qeyd edib ki, Azərbaycan Çinin təşəbbüsü göstərdiyi "Bir kəmə, bir yol" layihəsində aktiv iştirak edərək Orta dəhlizi ərşəyə gətirib: "Çinlə Avropa İttifaqı arasında 580 milyard dollarlıq bir ticarət dövriyyəsi var. Bu ticarət dövriyyəsinin reallaşmasında Orta dəhlizin əhəmiyyəti gün-gündən artmaqdadır. Zəngəzur dəhlizinin Orta dəhlizin bir hissəsi olması, bu dəhlizin açılışından sonra Çinlə Avropa arasında yükdaşımalarda iştirakımızı daha da artıracaqdır. Bu baxımdan Çin Cənubi Qafqaz regionunda davamlı sülhə nail olunmasına və Zəngəzur dəhlizinin açılmasına maraqlıdır və dəstəkləyir. Azərbaycan və Çin dost ölkələr olduğu kimi həm də strateji tərəfdaşlara çevrildilər. Bu, həm də dünyada mövqelərimizin möhkəmlənməsinə xidmət edir".

Azərbaycan Respublikasının Mədlanın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Afaq MİRAYIQ

Boru, tekstil və traktor...

İqtisadiyyat Nazirliyi Pekində iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair imzalanan sənədlər haqqında geniş məlumat yayıb

İqtisadiyyat Nazirliyi nazir Mikayıl Cəbbərovla Çinin aidiyyəti dövlət qurumlarının rəhbərləri arasında iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair imzalanan sənədlər haqqında geniş məlumat yayıb.

İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Sənaye və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi arasında sənaye sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Sənəddə nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası sənaye sahəsində, o cümlədən neft-qaz, bərpa olunan enerji, kimya, metallurgiya, mədənçixarma, tekstil, avtomobil, tikinti materiallarının, eczacılıq və qida məhsullarının istehsalı sahələrində əməkdaşlığın inkişafına imkan yaradacaqdır. Anlaşma Memorandumu həmçinin sənaye sahələrinin inkişafı nəticəsində iqlim dəyişikliyinə təsirlərin azaldılması, tullantıların idarə olunması (və ya emalı), sənaye sahəsinin rəqəmsallaşdırılması və dördüncü sənaye inqilabı texnologiyalarının tətbiqi istiqamətlərində əməkdaşlığın gücləndirilməsinə nəzərdə tutur.

İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Kommersiya Nazirliyi arasında maneəsiz ticarət üzrə ikitərəfli əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinə dair Anlaşma Memorandumunda iki ölkənin sənaye təşkilatları arasında mübadilə və koordinasiyanın gücləndirilməsi, əməkdaşlıq mexanizmlərinin qurulması, təchizatçılar və alıcılar üçün uyğunlaşma tədbirlərinin, ticarət yarmarkalarının, sərgilər və digər ticarət təşviqlərinin həyata keçirilməsi və s. əksini tapıb.

Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Kommersiya Nazirliyi arasında rəqəmsal iqtisadiyyatda investisiya əməkdaşlığının gücləndirilməsi haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Sənəd rəqəmsal iqtisadiyyatda əməkdaşlıq prioritetlərinin müəyyən olunması, yeni biznes formatları və modellərinin inkişafı, rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafının birgə təşviqi, texnoloji innovasiyaların dəstəklənməsi və hər iki ölkədə rəqəmsal investisiyalar üçün əlverişli ekosistemin yaradılmasını əhatə edir.

Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Milli Məlumat Administrasiyası arasında rəqəmsal iqtisadiyyat üzrə əməkdaşlığın gücləndirilməsinə dair Anlaşma Memorandumu isə informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsində fəaliyyət göstərən qurumlar və elmi-tədqiqat institutları arasında əməkdaşlığın dəstəklənməsi, Azərbaycan tərəfinin Çində keçirilən beynəlxalq sərgilərdə iştirakı və digər tərəfdaşlıq məsələlərini nəzərdə tutur.

İki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafı, o cümlədən investisiya əməkdaşlığı istiqamətində daha bir neçə sənəd aprel ayının 18-də Pekində İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi - AZPROMO, Azərbaycanın Çindəki ticarət nümayəndəsi Aparatı və Çinin Milli İnkişaf və İslahat Komissiyasının (NDRC) birgə təşkilatçılığı, Pekin şəhər İnkişaf və İslahat Komissiyasının dəstəyi ilə Çin-Azərbaycan Sənaye və İnvestisiya Əməkdaşlığının Təşviqi Konfransı çərçivəsində imzalanıb. İmzalanmış investisiya layihələrinin ümumi həcmi təxminən 335 milyon dollar təşkil edir.

Konfrans çərçivəsində KOBİA ilə Çin Xalq Respublikasının Milli İnkişaf və İslahatlar Komissiyasının Beynəlxalq Əməkdaşlıq Mərkəzi, Dördüncü Sənaye İnqilabının Təhlili və Koordinasiya Mərkəzi (4SİM) ilə Çin Xalq Respublikasının İnformasiya və Kommunikasiya Texnologiyaları Akademiyası (CAICT), 4SİM ilə Dünya Əşyaların İnterneti Konvensiyası Təşkilatı (WIOTC), AZPROMO ilə Çin Xalq Respublikasının Milli İnkişaf və İslahatlar Komissiyasının Beynəlxalq Əməkdaşlıq Mərkəzi arasında Anlaşma Memorandumları imzalanıb.

Eyni zamanda AZPROMO Çinin "Shenzhou Hasee" şirkəti ilə notbuk istehsalı, "Zhongjing United (Beijing) Trading Co., Ltd." şirkəti ilə boru istehsalı, "Shandong Huafang Co., Ltd." şirkəti ilə tekstil istehsalı, "Changzhou Dongfeng Agricultural Machinery" şirkəti ilə traktor istehsalı, "Vencou Vanhong" şirkəti ilə karton istehsalı, "Sino-Foreign" şirkəti ilə investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi üzrə anlaşıma memorandumları imzalayıb.

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyi (IZIA) ilə Çinin "Vencou Vanhong" şirkəti arasında Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının ərazisində karton istehsalı layihəsinin həyata keçirilməsi üzrə niyyət sazişi bağlanıb. Layihə hazırda maliyyə və texniki əsaslandırma mərhələsindədir.

"Improtex" və "Changzhou Dongfeng Agricultural Machinery" şirkətləri arasında traktor istehsalı layihəsinin həyata keçirilməsi üzrə Anlaşma Memorandumu, "Azeraluminium" MMC ilə "China Machinery Engineering Corporation" (CMEC) arasında investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi və Çin maliyyə institutları tərəfindən maliyyə dəstəyi göstərilməsi üzrə əməkdaşlıq sazişi bağlanıb.

İki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafına dair imzalanmış sənədlərin icrası Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyası çərçivəsində iqtisadi tərəfdaşlığın daha da genişləndirilməsinə töhfə verəcək.

Qeyd edək ki, komissiyanın sonuncu iclası aprel 16-da Bakıda keçirilib.

MUSAVAT

Son səhifə

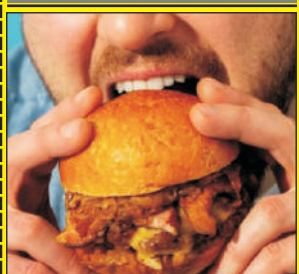
N 70 (8680) 25 aprel 2025

Qobustanda kişi həddən artıq spirtli içki içib öldü

Qobustanda kişi ifrat dərəcədə spirtli içkidən ölüb. Hadisə Nəbur kəndində baş verib. Kənd sakini 38 yaşlı S.Alpaşayev sorxos vəziyyətində xəstəxanaya gətirilib. Həkimlərin müdaxiləsinə baxmayaraq, onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Məlumatla görə, kişi həddən artıq spirtli içki qəbul edib. Nəticədə S.Alpaşayevin ürəyi partlayıb.

Hazırda faktla bağlı araşdırma aparılır.

Hər beş kişidən biri bu xəstəlikdən əziyyət çəkir

Hər beş kişidən biri qidalanma pozuntusundan əziyyət çəkir. Publika.az xəbər verir ki, beynəlxalq alimlər qrupu Kanada ilə ABŞ-da gənc kişi və yeniyetmələrin (15-35 yaş arası) 21%-dən çoxunun qidalanma pozuntusunun meyarlarına cavab verdiyini müəyyən edib. Araşdırma "Eating Behaviors" jurnalında dərc olunub.

1500-dən çox respondentin iştirak etdiyi sorğunun təhlili əsasında tədqiqatçılar müəyyən ediblər ki, ən çox rast gəlinən problem bulimiya (5,8%), ən az rastlanan isə anoreksiya (0,34%).

Daha yüksək beden kütləsi indeksi pozuntusunun daha kritik həddə olması ilə əlaqələndirilib. "Kişilər, xüsusən də artıq çəkisi olanlar risk altındadırlar", - deyərək araşdırmanın aparıcı müəllifi Kayl T. Ganson bildirib.

Yaşlı qadın bomba barədə zarafat etdi, təyyarədən qovuldu

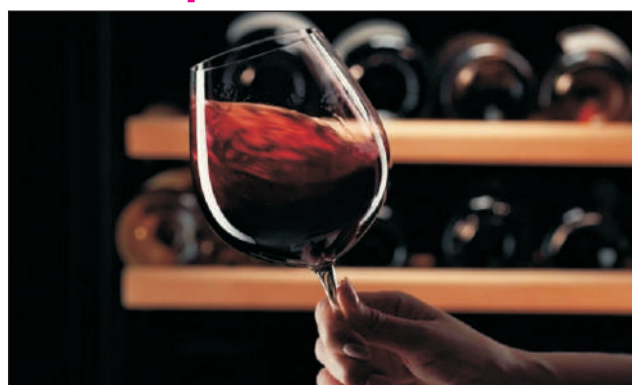

İndoneziyada yaşlı bir qadın çantasında bomba olduğunu zarafatla dediyi üçün təyyarədən endirilib. Oxu.Az "Daily Mail"ə istinadən xəbər verir ki, hadisə Cakarta'da Sukarno-Hatta hava limanında baş verib. "Batik Air" aviaşirkətinin təyyarəsində uçuşdan əvvəl yaşlı səfərçinin çantasında bomba olduğunu zarafatla bildirib. Hadisə yerindən çəkilən görüntülərdə qadının sakit şəkildə əşyalarını topladığı və təyyarəni təhlükəsizlik işçilərinin nəzə-

rəti altında tərk etdiyi görünür. Qadın müqavimət göstərməyib və işçilərin təlimatlarına əməl edib. Digər səfərlilər isə öz yerlərində qalıblar.

Məlumatla görə, ekipaj standart protokola uyğun hərəkət edib. Pilotlar hadisə barədə məlumat verib, təhlükəsizlik xidməti yoxlama aparıb. Səfərinin üzərində heç bir təhlükəli əşya tapılmasa da, o, yenə də uçuşdan kənarda qalıb. Qadının hərəkətinə görə təyyarənin uçuşu iki saat ləngiyib. "Batik Air"-in nümayəndəsi qadının təhdid elementi daşıyan ifadə işlətdiyinə görə şirkətin qara siyahısına salındığını təsdiqləyib.

Avropa şarablarında təhlükə: zərərli kimyəvi maddələr kəskin artıb

2010-cu ildən sonra istehsal olunmuş Avropa şarablarında "əbədi kimyəvi maddələr"dən hesab olunan triflor turşusunun (TFA) miqdarı kəskin artıb. Oxu.Az "The Guardian"a istinadən xəbər verir ki, bu nəticələr "Pesticide Action Network Europe" (PAN Europe) təşkilatının araşdırmasında əksini tapıb. TFA pestisidlərdə və digər məhsullarda istifadə olunan bir maddədir. Araşdırma zamanı 1974-2024-cü illər arasında istehsal olunmuş 49 şarab nümunəsi təhlil edilib və 1988-ci ilə qədər istehsal olunmuş şarablarda TFA izinə rast gəlinməyib. 2010-cu ildən etibarən isə bu maddənin miqdarında kəskin artım müşahidə olunub.

Araşdırma həmçinin göstərir ki, TFA təbii şəkildə parçalanmır və su ilə təmizlənir. Yüksək TFA ehtiva edən şarablarda həm də normadan xeyli artıq pestisid qalıqları aşkar edilib.

Azərbaycanda qadın boşqabla örinin başını yadı

Mingəçevirdə qadın boşqabla örinin başını yadı.

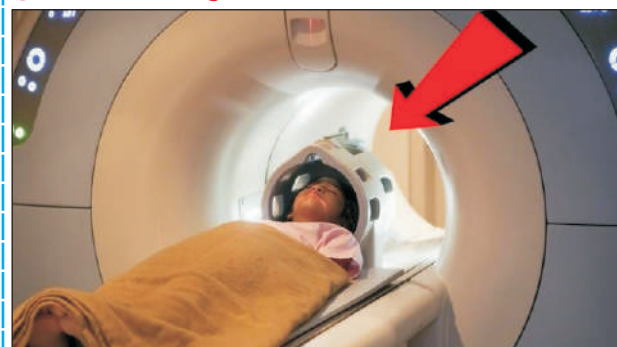
Musavat.com "Unikal"a istinadən xəbər verir ki, hadisə Energetiklər yaşayış massivi ərazisindəki evlərdən birində baş verib.

Ailədaxili münaqişə və mübahisə zəminində həyat yoldaşı, 1984-cü il təvəllüdü şəhər sakini Ramil Hacıağa oğlu İsmayilovun başına boşqabla ağır xəsarət yetirib. Xəstəxanaya çatdırılan kişinin alın nahiyəsinə zəruri tibbi yardım göstərilib. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Bunları bilirsinizmi?

- * Kiçik ada-dövləti Nauru əhalisinin 95%-i artıq çəkiliyə malikdir. Bəs görəsən, bunun səbəbi nədir? Əslində elə ciddi bir səbəb yoxdur. Onlar, sadəcə, çox yeyir və az hərəkət edirlər.
- * Maldiv daha çox baliqçılıqla məşğul olmağı sevənlər üçün ideal məkandır.
- * Niqabı (üz örtüyü) qadağan etmiş ölkələr bunlardır: Fransa, İsveçrə, Niderland, Çin, Belçika, Avstriya, Bolqarıstan.
- * Rusiyanın meşələrinin 25%-i ölkənin Sibir ərazisində yerləşir. Bu meşə ABŞ-ın kontinental hissəsindən çox səhəri əhatə edir. Məhz bu, Rusiyanı dünyanın karbon qazını oksigenə çevirən ən böyük ölkəsi edir.
- * Monqolustan insanların ən az məskunlaşdığı yerdir. Burada əhalinin sıxlığı 1.5 kvadratkilometrə 4 nəfərdir.
- * Qatlarla gəzməyi xoşlayanlar Londona gedə bilərlər. Orada çox səliqəli və intizamlı 270 stansiya mövcuddur.
- * Hazırda dünyada ən çox xarici borcu olan ölkə ABŞ-dır (31 trilyon dollar).
- * Şosədə müxtəlif manevrlər etmək istəyənlər Almaniyaya üz tuta bilərlər. Orada yollarda məhdudiyyətlər yoxdur.

Kompüter tomoqrafiyası xərcəngə səbəb olur - yeni araşdırma

Yeni bir araşdırma kompüter tomoqrafiyasının (KT) gələcəkdə on minlərlə yeni xərcəng hadisəsi ilə əlaqəli ola biləcəyini göstərib.

Publika.az xəbər verir ki, tədqiqatçılar KT görüntüləmə texnologiyasının bir çox hallarda həyatı əhəmiyyət daşısa da ionlaşdırıcı şüalanmanın yaratdığı potensial risklərin də nəzərə alınmalı olduğunu diqqətə çatdırıblar.

ABŞ və Böyük Britaniyadan olan tədqiqatçılar 2023-cü ildə ABŞ-da həyata keçirilən KT taramalarının gələcəkdə təxminən 103 min yeni xərcəng hadisəsinə səbəb ola biləcəyini proqnozlaşdırırlar. Bu, kompüter tomoqrafiyasından alınan aşağı dozalı radiasiyanın nəzəri risklərinə əsaslanır.

Araşdırmanın baş müəllifi, San-Fransiskodakı Kaliforniya Universitetindən epidemioloq Rebekka Smit-Bindman bildirir ki, KT çox vaxt həyatı xilas edir, lakin onun potensial zərərli - xüsusilə də çoxsaylı və əsaslandırılmamış hallarda - geniş əhali üçün əhəmiyyətli risklər yarada bilər. 2007-ci ildən bəri ABŞ-da KT istifadəsi 30 faizdən çox artıb. 2023-cü ildə ölkə üzrə 93 milyon KT müayinəsi həyata keçirildi təxmin edilir. Bu məlumatlar ABŞ-da 143 tibb müəssisəsinin daxil olduğu UCSF Beynəlxalq CT Doza Reyestrindən əldə edilib. Araşdırmada nəzərə alınan risklər, əsasən, atom bombası sağ qalanları və nüvə qəzası qurbanları üzərində aparılan uzunmüddətli müşahidələrə əsaslanır. Bu tarixlərdən əldə edilən məlumatlar, ionlaşdırıcı şüalanmanın az dozada belə uzun müddətli xərcəng riskini artırma biləcəyini göstərir. Araşdırmaya görə, uşaqlar və yeniyetmələr KT taramaları zamanı böyüklərlə müqayisədə daha yüksək xərcəng riski ilə üzləşə bilərlər. Məsələn, bir yaşdan kiçik uşaqlarda tiroid və digər xərcəng növlərinin ömür boyu inkişaf ehtimalı daha yüksək görünür. Bu risk xüsusilə qız uşaqları üçün daha çoxdur. Ekspertlər qeyd edirlər ki, fərdi səviyyədə KT taramasından gələn xərcəng riski çox aşağıdır. KT-nin diaqnostik və terapevtik faydaları, xüsusilə də ciddi xəstəliklərin vaxtında aşkar edilməsində böyük rol oynayır. Məsələn, aşağı dozalı KT ağciyər xərcəngi ilə bağlı ölüm hallarını 20 faiz azalda bilər. Buna baxmayaraq, lazımsız və əsaslandırılmamış KT istifadəsi riskləri artırır. RMIT Universitetindən tibbi radiasiya üzrə mütəxəssis Pradip Deb və Avstraliya Tibbi Görüntüləmə və Radiasiya Müalicəsi Cəmiyyətinin prezidenti Naomi Gibson şüalanmaya məruz qalmanın yalnız tibbi cəhətdən əsaslandırılmış hallarda aparılmalı olduğunu vurğulayırlar. N.Gibson bildirir: "Tapıntılar uzunmüddətli şüalanma risklərinə qarşı diqqətli olmağın vacibliyini göstərir, lakin eyni zamanda KT-nin klinik dəyəri və zəruriliyini də inkar etməməliyik".

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: venimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisensiya N: B 114
SAYI: 1.500